Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פּרייז 15 גראָשען — היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 48	Łódź, Czwartek 25 lutego 1932 r.	צענטער יאָהרגאַנג	לאָדז, דאָנערשטאָג, י"ח אדר א׳ תרצ"ב	№ 48

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

אונצופרידענע-ווערטער פאַר׳ן סיים-מאַרשאַלעק

אָפּגעוואָרפען געוואָרען דורך דער סיים-מעהרהייט

וואַרשאַ 24 (טעל.) די היינטיגע זיצונג פון סיים איז געפיהרט געוואָרען אונטערן פאָרזיץ פון וויצע-מאַרשאַלעק צאַר, אויפן ערשטען פונקט פון דער טאָג-אָרדנונג איז געשטאַנען דער פאָר-שלאַג פון אַלע אָפּאָזיציאָנעלע סיים-קלובען פאַרן מאַרשאַלעק שווימאַלסקי. דער פאָרשלאַג איז מיט די שטימען פון ב. ב. אָפּגעוואָרפען געוואָרען, דער רעזולטאַט פון דער אָפּשטימונג ווערט דורך די סאַנאַציע-דעפּוטאַטען אָנגענומען מיט שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען.

ווען מאַרשאַלעק שווימאַלסקי נעהמט אַרויף אויף דער טריבונע בעגריסען זיך די אָוואַציעס.

דאַן ווערט אָנגענומען דאָס געזעץ וועגן אויטאָבוסען-בעוועגונג.

ביי דער פראַגע פון נייעם שטייער אויפן הייוועך קומט צו אַ שאַרפער דיסקוסיע. די אָפּאָ-זיציע ווייזט אָן, אַז די הייוועך פאַבריקאַנטען פאַרדינען 60 מיליאָן זלאָטעס, דעם נייעם שטייער וועלען די פאַבריקאַנטען נעהמען פון די קאָנסו-מענטען דאָס געזעץ ווערט אָנגענומען.

נאָך אַ זעהר שאַרפער אָפּאָזיציאָנעלער רעדע פון דעפּ. שטשערקאָווסקי, וועלכער דערמאָהנט דעם קוילען-שטרייק ווערט בעשטעטיגט דאָס איבער-שרייטען די סומע פון אויסצאָהלונגען פאַר אַר-בייטסלאָזע פון 68 מיליאָן אויף 105 מיליאָן.

ס'ווערט אויך אָנגענומען דאָס געזעץ וועגן דעם, אַז אַלערליי שטייער-עקזעקוציעס זאָלען קאָנצענטרירט ווערען אין די רעגירונגס-אַמטען.

ביי דער פראַגע וועגען די הנחות ביי פערלענגטע שטייערען, נעהמט אַ וואָרט דעפּ. ראַטענשטרייך, וועלכער טראָגט אריין איינציגע אויסבעסערונגען, וועלכע ווערען אָפּגעוואָרפען.

דער געזעץ-פּראָיעקט ווערט אָנגענומען אין דער פאָרם, ווי ס'איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך דער רעגירונג.

דעפּ. זאַרעמבאַ (פּ.פּ.ס.) האלט אַ שאַרפע רעדע, ער דערמאָהנט די בלוטיגע געשעהענישען אין סאָסנאָוויץ און ניי-בויטען. פון די סאַנאַציע-בענק הערען זיך פערשידענע אויסגעשרייען. די פּ.פּ.ס. פערלאָזט דעמאָנסטראַטיוו די זיצונג. שפּעט ביינאַכט איז אָנגענומען געוואָרען דאָס שול-געזעץ.

דער קוילען-שטרייק אין זאַגלעמביע

קיין שום ענדערונג אין דער לאַגע

סאָסנאָוויק, 24 (טעלעפאָניש)

די שטרייק-לאַגע אין זאַגלעמביע איז אָהן ענדערונג. די לויות פון די דערהרגעטע אַרבייטער וועלען פאָרקומען היינט. די קאָמוניסטען רופען אויף דעמאָנסטראַציעס בעת די לויות. אין דער קאָלאָניע שעלעץ היינטער סאָסנאָוויץ האָבען פערשידענע יונגע עלעמענטען געפּרובט צו ראַבירן געוועל-בער. זיי זענען פערטריבען געוואָרען דורך דער פּאָליציי.

בלוטיגע אונרוהען אין ניי-בויטען

1 אַרבייטער דערהרגעט

10 פערוואונדעט

קאַטאָוויץ, 24 (ספּ. טעל.) אין דער „פרידענס-הוטע" וועלכע געפינט זיך אין ניי-בויטען האָט מען געקינדיגט 2000 אַרבייטער. די אַרביי-טער האָבען איינגעאָרדנעט אַ מיטינג אין דעמאָנ-סטראַציע. צוליב דעם וואָס די דעמאָנסטראַנטען האָבען אָנגענומען אַן׳אַגרעסיווע שטעלונג צו דער פּאָליציי, האָט די פּאָליציי בענוצט געוועהר, 1 אַרבייטער אַנטאָני קאָוואַלסקי איז דערהרג׳עט גע-וואָרען, 10 זענען פערוואונדעט.

דער שווער געטראָפענער פאַמיליע

לעווקאָוויטש צוליב׳ן טויט

פון זייער אומפערגעסליכער פרוי און מוטער

טויבע נ"ע

דריק איך זיי אויס דעם טיפסטען מיטגעפיל.

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

1174

רוזשא לענטשיצקא.

„לינת הצדק", לאָדז, ציגעלניאַנע 17.

פיזיקאַלִיש טעראַפּישער קאַבינעט

איז טעטיג טעגליך פון 11—1 מיטאָג און פון 4 ביז 6 אָוועגד געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט.

קוואַרץ-לאַמפּ, די טערמיע, סאָלוקס, עלעקטרישע בעדער.

237

Dr. med.

Grzeorz Rozenberg

GDAŃSKA 44, tel. 224-44

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 5—7, זונטאָג און יום-טוב פון 12—2.

ייִן כשר!!!

מיר מאַכען בעקאַנט אונזער ג׳ קונדשאַפט, אַז דער איינצעל-פערקויף פון דער ווייַן-און מעהד-פאַבריק פירמע

„פּראָגרעס"

אַלטער מאַרק 2, וואָס עקזיסטירט מיט דעם גרעסטען ערפאָלג אין איבערגעטראָגען געוואָרען

אין פּראַגער-געוועלב, אַלטער מאַרק 1.

צוליב רעקלאַמע פון ניי-ערעפענטען געוועלב, פערקויפען מיר

א פלאַש פון 1/4 ליטער גוטען ראָזינען-וויין נומ׳ 6 נור 75 גר.

און 1/4 ליטער דעם בעסטען ראָזינען-וויין נומ׳ 7 נור 85 גר.

איבערציינט אייך מיט אייער פאַמיליע, אַז הנאה האָבען פון גוטען ווייַן, וואָס קאָסט נישט טייער איז נאָר ביי דער פירמע „פּראָגרעס".

מיט אַכטונג ווייַן- און מעהד-פאַבריק

פירמע „פּראָגרעס"

אַלטער מאַרק 2, טעל. 184-82

פאַר לערע פירמעל-ליטערדיגע פלעשער פון פירמע „פּראָגרעס" צאָהלען מיר 5 גר. פאַר באַטשינקע און קוואַרט-פלעשער—10 גר.

קאָמוניקאַט

פון די פעראייניגטע פאָלקיסטישע פראַקציע אין די יודישע קהלה, שטאָט-ראַט, האַנדעלס-און האַנדווערקער-קאַמערן, אין לאָדז זשעלאַנאַ 10א

מיט דעם מעלדעט די פעראייניגטע פאָלקיסטישע פראַקציע פון די פּרנסים און ראַטמענער, אַז זי נעמט אָן אַלע קליינהענדלער, האַנד-ווערקער, כאַלופּניקעס און בכלל אינטערעסאַנטען און פערשידענע עניים הי אינדיווידועלע און ביי געזעלשאַפטליכע אין לאָקאַל זשעלאַנע 10א אין פאָלגענדיגע טעג און לויט פאָלגענדיגען סדר:

זונטאָג, פון 8—9 אָוועגד ח׳ ד. יוזעפאָוויטש

מאָנטאָג פון 8,30—9,30 אָוו. ח׳ ראַטס. און פּרנס אדוו. יוסף ווייצמאַן

דינסטאָג פון 7,30—8,30 אָוו. ח׳ ראַטמאַן און פּרנס פּסח כארי

דאָנערשטאָג, פון 9—10 אָוו. ח׳ פּרנס אהרן גלאַטמאַן

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג אויסער פרייטאָג פון שבת פון 7—9 אין אָוועגד.

דער ראַט פון דער לאָדזער אָרג.

פון דער יודישער פאָלקס-פּאַרטייַ

1175

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשא 20.

עלטערן-קאָמיטעט „יבנה"

ביי דער העברעאישער שולע

אַרדענט-איין היינט דאָנערשטאָג, ד. 25 פעברואַר 8.30 אָוו.

אַ קאָנצערט

פון העברעאישע וואָרט און ליד

אויסגעפ. דורכ׳ן כאָר, סאָליסטען און סימפאָנ. אָרקעסטער פון דער געזעלשאַפט „הזמיר" און פון העברעאישער סטודיע.

בילעטען צו בעקומען טעגליך אין קאַנצעלאַריע פון דער שולע „יבנה" (צעגעלב. 41) פון 9—2 נאָכמיטאָג און אין טאָג פון קאָנצערט — ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע

1062

צו דער עפענטליכקייט!

רייזענדער און סוחרים פאַר פּויזנער קאַנט!

אַכטונג! איזאַק (יצחק-מרדכי) ליסמאַן

פון כאָדזשעש (Chodzież) האָט אָנגעטאָן מיר צו בעצאָהלען פאַר אַ פּראָטעסט פון זיין אייגענע אויסשטעלונג פאַר געליפערטע סחורה מיך געדראָהט מיט מסר׳ן, האָט מיך גע-צוואונגען צו זאַכען, וועלכע איך קען פאַר דער עפענטליכקייט נישט ־רענגען. — גענויערעס קען מען ערפאַהרען ביי ראַבינאָוויטש, לאָדז, אַנדזשעיאַ 46.

1170

עפענטליכע מעלדונג!

דערמיט מעלדען מיר, אַז מיר האָבען זיך אָנגעשלאָסען אין דער האַנדווערקער-צענטראַלע, זשעלאַנאַ 10 אַ. און אַלע אונזערע חברים בעטען מיר וועגען זייערע אינטערעסען, אינטערווענצען און אַלערליי עניינים זיך צו ווענדען אין סעקרעטאַריאַט פון אונזער צענטראַלע זשעלאַנאַ 10 אַ.

מישלער בושעזינער 7, עלטסטער הערשקאָוויטש, געהילף שמעדרע

לוינוועבער-מייסטער-פאַראיין בושעזשינער 7, דוד יוזעפאָ-וויטש, שלמה טאַרקע, יעקב דוד קושעפּיצקי

בלעכער-צעך, עלטסטער סענדראָוויטש, ראַטמ. כאַרמאַץ, יאַסקאָוויטש

דאַמען-מאַנ.-שניידער פּאָמאָרסקא 53, פּאָרזיצער בצלאל פישער, פערזען-סעקרעטאַר אַלטער לאַנדאַ, מ. ראַדאָשיצקי

שוסטער-צעך, עלטסטער יוסף געלבאַרד, געהילף חיים לעסקי

בעקער-צעך פילסוד. 57, עלטסטער ב. שקלאַרוש, מענדל קופּערמינץ

שאַכטעל-מאַכער-קאָאָפּ. ג. עלטסטער א. בוימאַן, פערוו. מיט. וואַרגאַפט

היינט דאָנערשטאָג 25/2 5 אַ זייגער נאָכמ.

פייערליכע ערעפענונג „PALATYN"

פון דער ערשטער מאָדערניסטישער לייה-ביבליאָטעק אין פּוילען

אויף פּיעטריקאָווער 89, טעל. 223-38, פראָנט, 1. שט.

די ביבליאָטעק בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואַהל פון ביכער פון די נייעסטע שאַפונגען אין די שפּראַכען: פּויליש, דייטש, פראַנצויזיש, יודיש און העבעראיש. וואָס איז אייגעאָרדענט לויט׳ן אויסלענדישען מוסטער. גלייכצייטיג געפינט זיך אַ בעזונדערע ביכער-אָפּטיילונג פאַר שילער, יוגענד און קינדער מיט ספּעציעלע הנחות.

אין וואַרטע-זאַל געפינען זיך ציימונגען און זשורנאַלען פון דער גאַנצער וועלט.

באַמערקונג: די ביבליאָטעק געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון רוטיניערטע ליטער. פאַכמענער.

פּרייז פון אַ מאָנאַט איז 2 זל. לעזע-זאַל — פריי!

1174

יאפאנער דורכגעבראכן כינעזישן פראנט

די כינעזער שטעלען אבער א פערביסענעם ווידערשטאנד

די לאגע אויפ'ן פראנט האט זיך נישט געענדערט

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) היינט פון בעלד איבדערפריה פיהרט דאס יאפאנישע מיליטער א ווייטערדיגען שטארקען אנגריף אויף די כינעזישע פאזיציעס, היינטער שאנכיי. צוערשט האבען געארבייט די עראפלאנען, ווארפענדיג באמבעס אויף די כינעזישע אקאפעס. ווען די עראפלאנען האבען בעווארפען די כינעזער מיט באמבעס האבען געריהרט די טאנקען און פאנצער־אויטאס, נאך וועלכע ס'איז נאכגעיאגען די פיעכאטע.

פערביסענע קאמפען זענען פארגעקומען צווישען קיאנג־וואנג און שאסאנג. די אטאקירענדע יאפאנער זענען בעגעגענט געווארען דורך א מיליטער־פייער פון די כינעזער. די כינעזער האט זיך אויף א קורצער צייט אויסגעביטען אדורכצוברעכען דעם יאפאנישען פראנט. די פערלוסטען אויף ביידע זייטען זענען זעהר גרויס. אין די אייראפעאישע שפיטאלען אין שאנכיי האט מען געבראכט 390 פערוואונדעטע זעלנער.

דאס דארף טאסאנג איז פערוואנדעלט געווארען אין א חורבה.

די יאפאנישע הויפט־קווארטיר איז מודה, אז די אנגריפען אויף קיאנג־וואן און טאסאנג האבען זיך נישט איינגעשטעלט, דער איבעריגס אין די קאמפען וועט אויסגענוצט דורך ביידע צדדים צו פערשטארקען די פארטיפיקאציעס. דער פארט וואוסונג איז ווייטער אין כינעזישע הענד.

יאפאניש־כינעזישע קאמפען. די וואקזאלען ווערען באמבארדירט.

די סאוויעטישע רעגירונג האט אויסגעצויגען 28 לאקאמאטיוון און 3000 וואגאנעס צו דער גרעניץ־סטאציע מאנטשוריא. די סאוויעטען האבען מורא געהאט, אז דער רוסישער באהן־שאסעי זאל נישט סעקוועסטרירט ווערען דורך דעם יאפאנישען מיליטער.

יאפאנער לאזען נישט צו קיין קארעספאנדענטען אויפ'ן פראנט

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) די יאפאנישע הויפט קווארטיר אין שאנכאי, האט מודיע געווען, אז ס'וועלען נישט צוגעלאזען ווערען קיין אויסלענדישע קארעספאנדענטען אויפ'ן פראנט. דאגעגען דאס כינעזישע הויפט־קווארטיר האט מיטגעטיילט, אז יעדער כינעזישער קארעספאנדענט וועט גערן אויפגענומען ווערען אויפ'ן פראנט.

ענגלישע ארבייטער געגען יאפאן

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) אין לאנדאן איז פארגעקומען א בשותפות'דיגע זיצונג פון ראט פון די צענטראלע פון די פראפעס. פעראייניגען, עקזעקוטיוו פון דער לייבאר־פארטיי און די סאציאליסטישע פראקציע אין פארלאמענט.

ס'איז בעשלאסען געווארען ארויסצוגעבען א מאניפעסט צו דער פעלקער־ליגע, אז די ליגע זאל איבעררייסען די בעציהונגען מיט יאפאן.

פראנצויזיש געלד פאר יאפאנער

פאריז, 24 (ספ. טעל.) אין היינטיגען „הומאניטע" האט זיך בעוויזען אן ארטיקעל פון וועלכען ס'איז צו זעהען, אז די פראנצויזישע באנקען פינאנסירען די מלחמה אויפ'ן ווייטען מזרח. א גרופע באנקירען האבען געזאלט געבען יאפאן א הלוואה פון 800 מיליאן פראנק פאר בעשטעלונגען אויף געוועהר אין פראנקרייך.

סאוויעטיש מיליטער ווערט קאנצענטרירט

מאסקווע, 24 (ספ. טעל.) די מאסקווער פרעסע טיילט מיט, אז די סאוויעטישע רעגירונג פערגרעסערט איהרע מיליטער־כוחות אויפ'ן ווייטען מזרח, כדי צו דערשטיקען די ווייס־גווארדעאישע בעוועגונג, וועלכע האט זיך פערשטארקט נאכ'ן שאפען די מאנדזשורישע רעפובליק.

די סאוויעטישע רעגירונג האט מיטגעטיילט דעם יאפאנישען געזאנדטען אין מאסקווע וועגען דער שטעלונג פון סאוויעטען־פערבאנד אין דער פראגע פון פראקלאמירען די מאנדזשורישע רעפובליק אונטער'ן פראטעקטאראט פון יאפאן.

די סאוויעטען זענען געגען שאפען אזא גרעניץ־מלוכה און וועלען נישט אנערקענען די נייע רעפובליק.

שיקאנעס פון א פאליציי־קאמענדאנט אין פאריצק

אינטערווענץ פון קליינהענדלער־פערבאנד אין אינערן־מיניסטעריום

ווארשא, (יט"א) דער צענטראלער קליינהענדלער־פערבאנד אין פוילען טיילט מיט: שוין העכער א האלב יאהר, זייט דעם אמט פון קאמענדאנט פון פאליציי־וואך אין פאריצק האט איבערגענומען סטאניסלאוו בערעשינסקי, לעבט דורך די דארטיגע יודישע בעפעלקערונג זעהר שווערע טעג. דער קאמענדאנט בערעשינסקי פערביטערט די יודען דאס לעבען און האט דערפיהרט דערצו, אז א ספעציעלע דעלעגאציע איז געקומען קיין ווארשא צום צענטראלען קליינהענדלער־פערבאנד איבערגעבען וועגען די צרות, וואס די בעפעלקערונג האט אויסצושטעהן פון דערמאהנטען קאמענדאנט און דערביי איבערגעגעבען א רייהע אייגענהענטיג־אונטערגעשריבענע בעשטעטיגונגען פון די געליטענע דורכ'ן פאליציי־קאמענדאנט.

אזוי מעלדעט אין איהר בריף די יודישע קהלה אין פאריצק, אז דער קאמענדאנט האט זיך געשטעלט פאר אן אויפגאבע אויסצוראטען אין צו פערניכטען די יודישע בעפעלקערונג אין שטעטעל. טאג־טעגליך ווערען געמאכט צעהנדליגער פראטאקאלען אויף די ארימע קרעמער און עס ווערט ביי זיי צוגענומען ביז'ן לעצטען גראשען. ווען די בעל־עגלה'טע קומען בעטען וועגען א בעריקזיכטיגונג ווערען זיי צוריקגעוויזען. דער בריף ענדיגט זיך מיט א וועה־געשריי פון דער גוטליידענדער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע בעט אינטערווענירען ביי דער געהעריגער מאכט צו לינדערען די צרות פון דער יודישער בעפעלקערונג. אין פאריצק.

משה לייב ווינשעל, א האנדווערקער, גיט איבער, אז דעם 4. ה. ח. געהענדיג היגטער דער שטאט א האלבען קילאמעטער האט איהם אנגעטראפען דער קאמענדאנט און צורופענדיג איהם צו זיך, דערלאנגט אזא קלאפ אין פנים, אז דאס פנים איז איהם אויפגעשוואלען. מיט'ן קאמענדאנט איז דאן מיטגעגאנגען א פאליציאנט מיט'ן נאמען דאמאק.

רפאל ווייבער גיט איבער, אז דעם 6. יאנואר ה. י. איז דער קאמענדאנט אריינגעקומען דורך דער הינטערטיר אין זיין וואוינונג און איהם געגעבען צוויי קלעפ מיט דער פויסט אין ברוסטקאסטען. נישט בענוגענדיג זיך דערמיט, האט ער איהם געגעבען מיט'ן קאפ א שטויס אויף דער ישוב

טיר אזוי, אז ווייבער האט מיט'ן קאפ אויסגעהאקט א שויב. דאס, האט דער קאמענדאנט געזאגט טוט ער דערפאר, וואס ווייבער האנדעלט אום חגא, דעם פארפאל האט בייגעוואוינט פרוי רחל ווינשעל.

די קרעמער שמעון גאלדפארב, לאה ביטערמאן און דבורה האכבערג האלט דער קאמענדאנט אין איין דראהען, דאס ער וועט זיך מיט זיי אפרעכענען.

דעם האנדווערקער שמואל פערלמוטער האט ער געבאפט ביים קארק און דורך דער שטאט געפיהרט אין פאליציי־ארעסט דערפאר, וואס דער לעצטער האט נישט געלאזט, אז דעם קאמענדאנטס הונד זאל מזיק'ן זיין ציג.

צוליב די שיקאנעס פון קאמענדאנט פיהלט זיך די יודישע בעפעלקערונג אזוי נידערגעשלאגען, דאס די יודען האבען פשוט מורא, זיך צו ווייזען אין די גאסען, זייענדיג אויסגעשטעלט אויף נישט הימליבע סורפריזען. דער צענטראלער קליינהענדלער־פערבאנד האט נאכ'ן צונויפזאמלען דאס גאנצע מאטעריאל פון די געליטענע, בעשלאסען תיכף אינטערווענירען אין אינערן־מיניסטעריום וועגען אז נעהמען געהעריגע שריט אפצושטעלען די שיקאנעס געגען דער יודישער בעפעלקערונג אין פאריצק.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט א דעלעגאציע פון פערבאנד אין די פערזאנען פון די ה"ה: פרעזעס אדוו. ב. זונדעלעוויטש און דיר. ד. בעליבער אינטערווענירט אין פאליטישען דעפארטאמענט פון אינערן־מיניסטעריום, וואו די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם גאנצען געזאמעלטען מאטעריאל אין דער פראגע צוזאמען מיט די מעמאריאלען און געפאדערט דורכצופיהרען א דרינגענדע אויספארשונג אין דערמאהנטען ענין און אין פאל, ווען די דערמאנטע פארוואורפען וועלען בעשטעטיגט ווערען, אפשטעלען אין דינסט דעם פאליציי־קאמענדאנט בערעשינסקי און צוציהען איהם צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט פאר שיקאנירען און שלאגען און פאר זיין טעטיגקייט צום שאדען פון דער מלוכה.

אין רעזולטאט פון דער אינטערווענץ האט מען אין פאליטישען דעפארטאמענט נאכ'ן ערנסטען פעראינטערעסירען זיך מיט'ן צוגעשטעלטען מאטעריאל צוגעזאגט תיכף דורכצופיהרען אן אויספארשונג ארום דער אויפפיהרונג פון פאריצקער פאליציי־קאמענדאנט סטאניסלאוו בערעשינסקי

———):o:(——

דאס געזעץ וועגען פריוואטע שול־רעזען

אנגענומען געווארען אין דער דריטער לעזונג דורך דער סיים־קאמיסיע

ווארשא, 24 (טעלעפאניש) די בילדונגס־קאמיסיע ביים סיים האט היינט בעטראכט דאס געזעץ וועגען פריוואטע שול־וועזען אין דער דריטער לעזונג, פאר דער אפשטימונג האבען די אפאזיציאנעלע ריכטונגען אפגעגעבען ערקלערונגען, אז דאס געזעץ איז אין סתירה צו דער קאנסטיטוציע.

דעפ. סטראנסקי (נ.ד.) האט פארגעלעגט אפצושיקען דעם געזעץ־פראיעקט אין דער קאנסטיטוציע־קאמיסיע, דער פארשלאג איז אפגעווארפען געווארען.

דער רעגירונגס־פראיעקט איז אנגענומען געווארען מיט 17 שטימען פון ב. ב. געגען 13 שטימען פון דער אפאזיציע.

דאס רעדעל האט זיך איבער־געדרעהט...

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) היינט ביינאכט האט דאס יאפאנישע מיליטער נאך א מורא'דיגען אנגריף איבערגעריסען דעם מיטעלען פראנט בעבען קיאנג־וואן היבטער שאנכאי דער קאמף דויערט.

אמעריקאנער אין דער כינעזישער ארמעע

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) דער היינטיגער אנגריף פון די יאפאנישע עראפלאנען אויפ'ן כינעזישען פליה־פלאץ אין הונג־לאיא האט זיך געענדיגט מיט א לופט־קאמף, בעת וועלכען זענען אראפגעשאסען געווארען 2 עראפלאנען: איינער כינעזישער און איין יאפאנישער. אין כינעזישען עראפלאן האט מען געפונען א טויטען קערפער פון א פליהער, א רעזערוו־אפיציר פון דער אמעריקאנישער ארמעע, דער עראפלאן אליין איז אויך אויסגעפיהרט געווארען אין די אמעריקאנער ווארשטאטען.

די אפיציעלע פעסטשטעלונג, אז אמעריקאנישע פליהער געפינען זיך אין די רייהען פון דער כינעזישער ארמעע, האט אין שאנכאי ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע.

די מלחמה וועט לאנג דויערן

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) די כינעזישע רעגירונג גרייט זיך צו צו א לאנג־דויערנדע מלחמה. ס'איז נישט אויסגעשלאסען, אז די קאמפען וועלען דויערן א יאהר און מעהר. די כינעזישע אגענטען קויפען איין אין אויסלאנד גרויסע טראנספארטען אמוניציע, געוועהר, פאנצער־אויטאס און עראפלאנען.

שלאכטען אין מאנדזשוריען

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.) די לאגע אויף דער מזרח־כינעזישער באהן אין מאנדזשוריען איז א זעהר ערנסטע. אויף צפון פון כא־ביק קומען פאר

די ערשטע אריגינעלע בילדער פון דער גרויסער שלאכט ביי שאנכאי

רעכטס: די צושטערטע בנינים פון צפון־וואקזאל אין שאנכאי. אינערמיט: יאפאנישע באריקאדע ביי דער גרעניץ פון טשאפעי. לינקס: די ברענענדיגע פארשטאדט טשאפעי.

א וואלד אויפ׳ן נאמען פון וואשינגטאן

פלאנצט דער נאציאנאל-פאנד אין ארץ-ישראל

פרעז. הובער און דער הויך-קאמיסאר בעגריסען דעם מיטינג

וואשינגטאָן, 24 (יט"א טעלעגראפיש) אין דעסילוואניא האטעל איז פאָרגעקומען א גרויסער מיטינג פון נאציאָנאל-פאָנד. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו פלאנצען אין ארץ-ישראל א וואלד אויפ'ן נאָמען פון וואשינגטאָן פרעזידענט הובער האָט צו דעם מיטינג צוגעשיקט א בעגריסונג. ס'זענען אויך אָנגעקומען בעגריסונגען פון די אָנגעזעהענסטע פאָליטיקער. ס'איז אויך אָנגעקומען א בעגריסונגס-דעפעשע פון הויך-קאָמיסאר אין ארץ-ישראל.

פיהרער פון ענגליש נאציאָנאלער ליגע

ווייסט נישט פון קיין יודיש-אראבישער קאנפערענץ

לאָנדאָן 24 (יט"א טעלעגראפיש) אין א געשפרעך מיט דעם יט"א פארשטעהער, האָט די פרעזידענטין פון דער ענגלישער נאציאָנאלער ליגע, איום וועלכע ס'גרופירען זיך די פ"א אראבישע קרייזען ערקלערט, אז זי האָט נישט קיין אהנונג מכח יעלכען ס'איז יודיש-אראבישער קאָנפערענץ, וואס זאָ' מכלומר'שט פאָרקומען ביים רונדען ט"

בלוטיגע ארבייטסלאָזע אונרוהען אין ענגלאנד

40 פערזאָן פערוואונדעט אין לאנדאָן און ליווערפול

לאָנדאָן, 24 (ספ. טעל.) נעכטען זענען אין לאָנדאָן און ליווערפול פאָרגעקומען בלוטיגע אונרוהען. אין ליווערפול האָט א המון פון 6000 ארבייטסלאָזע געפרובט זיך אריינצורייסען אין מאַגיסטראט און איבערגעריסען דעם פאָליציי-קאָרדאָן. דערנאך ווען ס'זענען אָנגעקומען פאָליציי-פארשטארקונגען אין דער המון אפגעשטויסען געוואָרען. א בעזונדערס פערביטענער קאמף איז פאָרגעקומען ווענען די טראנספאראנטען און פאָהנער פון די דעמאָנסטראנטען.

בעת די צוזאמענשטויסען זענען 30 פערזאָן פערוואונדעט געוואָרען. א פאָליציי-אָפיציר איז שווער פערוואונדעט געוואָרען. איין פרוי איז אין א שווערען צושטאנד אָפגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל.

בלוטיגע סצענעס זענען אויך פאָרגעקומען אין לאָנדאָנער הייד פארק, וואו א גרויסער המון האָט געפרובט צו קומען פאר'ן פארלאמענט. נאך א בלוטיגען קאמף זענען די דעמאָנסטראנטען פונאנדערגעטריבען געוואָרען. 8 דעלעגאטען האָבען זיך דאָך אריינבעקומען אין פארלאמענט. זיי האָבען בעקומען א צוזאָג, אז די ארבייטסלאָזע פראגע וועט געשטעלט ווערען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון פארלאמענט.

פערשטארקטע אנטיסעמיטישע העצע

אין שייכות מיט די פרעזידענטען-וואהלען אין דייטשלאנד

הינדענבורג אלס יודען-קאנדידאט

בערלין, (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט די נאָהענטע פרעזידענט-וואהלען אין דייטשלאַנד האָבען די היטלערלייט נאָכמעהר פערשטאַרקט די יודען-העצע און זיי בעמיהען זיך אויסצונוצען דעם „יודישען ארגומענט" אויך געגען דער הינדענבורג-קאַנדידאַטור.

דער „פעלקישער בעאָבאַכטער" פערעפענטליכט אַן אַרטיקעל: „יודען פאַר הינדענבורגען", אין וועלכען עס ווערט צוו. אַנד. געזאָגט: „אין דעם לאַגער, וואו עס שטעהען די יודען, דאַרף קען נישט שטעהען דייטשלאַנד. דאָס איז דער ענטשיידענער בלוט-פּרוב. דאָס יודענטום פערבינדט איהרע האָפנונגען מיט הינדענבורגען. די שטימע פון פאָלקס-בלוט וועט ענטשיידען. הינדענבורג איז שוין געשלאָגען דערמיט, וואָס די יודען לויבען איהם אַלס „בעפרייער" און „בעשיצער"".

די קאַנדידאַטען צו די פרעזידענטען-וואהלען אין דייטשלאַנד

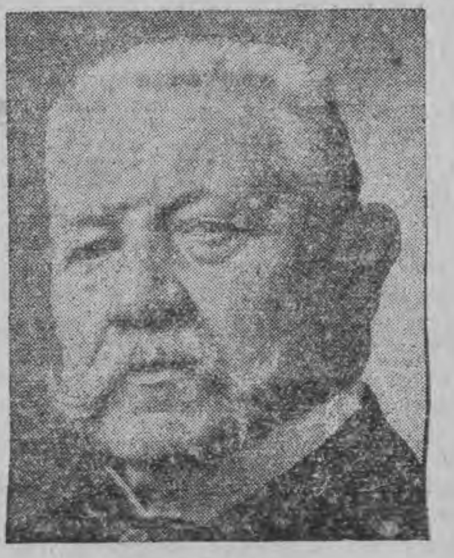

הינדענבורג

היטלער

טעלמאַן (קאָמוניסט)

דיסטעלבערג

די ארבייטען פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

געשאפען 4 קאמיסיעס

גענף 24 (ספ. טעל.) אויף דער זיצונג פון פרעזידיום פון דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ איז פעסטגעשטעלט געוואָרען א פראָגראם פון דער ווייטערדיגער ארבייט. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאפען 4 קאָמיסיעס: יבשה, ים, לופט און ביודזשעט. אלע פארשלאגען וואָס זענען אריינגעטראָגען געוואָרען בעת דער גענעראל-דיסקוסיע זענען איבערגעגעבען געוואָרען דער הויפט-קאָמיסיע.

בריאַן איז קראנק

טארדיע איז אפגעפאהרען קיין גענף

פאריז 29 (ספ. טעל.) די היינטיגע „פיגארא" מעלדעט, אז בריאַן איז ווידער קראנק געוואָרען און צוליב דעם קען ער נישט אנטיילנעמען אין פאָליטישען לעבען.

דער נייער פרעמיער טארדיע, וועלכער איז פאָרזיצער פון דער פראנצויזישער דעלעגאציע אויף דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ איז אפגעפאָהרען קיין גענף. ער וועט צוריקקומען קיין פאריז פרייטאָג.

צי איז דער יוד. הויז-בעזיצער בליט ערמאָרדעט געוואָרען?

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) נעכטען האָט מען געפונען אין פאַדערעווסקי-פארק א פערסמטען דעם יודישען הויז-בעזיצער יצחק בליט פון וואַרעצקא 9. נעבען דעם טויטען האָט מען געפונען א פלעשעל פון עסיג-עסענץ.

ווי די ערשטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט איז בליט בעגאנגען זעלבסטמאָרד. די משפחה האָט אָבער ערקלערט, אז בליט איז ערמאָרדעט געוואָרען. דאָס פלעשעלע פון עסיג-עסענץ און די שפורען אויפ'ן מויל זענען איבערגעלאָזען געוואָרען דורך די מערדער, כדי מען זאָל מיינען, אז דא איז פאָרגעקומען א זעלבסטמאָרד. אויף די בעמיהונגען פון דער פאמיליע איז אויפ'ן יודישען בית עולם, וואו דער טויטער קערפער האָט זיך שוין געפונען, געקומען ד"ר שיינבערג, וועלכער האָט פעסטגעשטעלט, אז אויפ'ן האלז פון טויטען געפינען זיך סמנים פון שטיקען.

צוליב דעם איז דער ט'יטער קערפער דורך די פאָליציי איבערגעפיהרט געוואָרען אין פראָזעקטאָריום, כדי איהם צו סעציען. די לויה איז נישט פאָרגעקומען.

100 קילאָגראם גאָלד

אין אריינגעפאלען אין ים

פאריז, 24 (ספ. טעל.) בעת מ'האָט אויסגעלאדען א טראנספּאָרט גאָלד פון דער שיף „בערענגשער" אין שערבורג איז געפלאצט א קייט פון דער ווינדע. 6 קעסטלעך מיט גאָלד זענען געפלאצט און די מטבעות האָבען זיך אריינגעשיט אין ים. מ'האָט באלד גערופען טויכערס, וועלכע האָבען אָבער א שווערע ארבייט, ווייל דאָס גאָלד האָט זיך אויסגעמישט מיט'ן זאמד. לויט פּראָוויזאָרישע אויסרעכענונגען געפינט זיך אין ים 100 קילאָגראם גאָלד. דאָס גאָלד איז געפיהרט געוואָרען פון ניו-יאָרק אין דער פראנצויזישער באנק.

יאפאנישע רעגירונג בעקומט א גרויסע מעהרהייט

בעת די וואהלען צום פארלאמענט

לאָנדאָן 24 (ספ. טעל.) בעת די וואהלען צום יאפאנישען פארלאמענט, האָבען די רעגירונגס-ריכטונגען אָפגעהאלטען א גרויסען נצחון. אויף 466 מאנדאטען האָט די רעגירונג בעקומען 304 מאנדאטען, אזוי אז זי האָט אן אבסאָלוטע מעהרהייט, די ליבעראלע אָפּאָזיציע האָט 149 ערטער, סאָציאַליסטען 5 און אַנדערע גרופּירונגען 11. די פּרעסע אין טאָקיאָ האלט, אז די רעגירונג האָט אָפגעהאלטען א נצחון צוליב דעם אנהויב פון דער מלחמה.

פארוואס איז א. מערעזשין און זיינע חברים אפגערופען געוואָרען פון „קאמזעט"

מאָסקווע, (יט"א) די טעג איז פערעפענטליכט געוואָרען אַן אויספיהרליכער בעריכט פון דער ספּעציעלער אַרבייטער-קאָמיסיע, וואָס איז בעשטימט געוואָרען אויסצופאָרשען די טעטיגקייט פון „קאָמזעט". דער דאָזיגער בעריכט האָט געדינט אַלס יסוד דורכצופיהרען די לעצטענס פאָרגעקומענע ענדערונגען אין דער לייטונג פון „קאָמזעט".

אויסרעכענענדיג אין אָנהויב די פערדינסטען פון „קאָמזעט" אויפ'ן געביט פון יודישער ערד-איינאָרדנונג, געהט דער בעריכט איבער צו די פעהלער און פערנאַכלעסיגונגען אין דער קאָמזעט-אַרבייט.

די לייטונג ווערט בעשולדיגט, אַז זי האָט געפיהרט די אַרבייט אָהן אַ פּלאַן און אָהן אַ סדר. קיינער איז פאַר קיין זאַך נישט געווען פעראַנטוואָרטליך און נישט געהאַט איבער זיך קיין קאָנטראָל. לויט'ן אָנגעמערקטען פּלאַן, האָט צום 1. יאַנואַר ה. י. דער „קאָמזעט" געדאַרפט בעזעצען אין קרים 12.000 איבערוואַנדערער-משפחות, פאַקטיש האָבען אָבער איבערגעוואַנדערט בלויז 9000 משפחות, וואָס העכער 5000 פון זיי זענען אָפגעפאָהרען צוריק צו זייערע פריהערדיגע היימען, ד. ה. אַז דער אָנגעמערקטער פּלאַן איז אויסגעפיהרט געוואָרען בלויז אויף 33 פּראָצענט.

נישט פיל בעסער איז די אַרבייט געפיהרט געוואָרען אין ביר-בידזשאַן, וואו עס האָבען צום 1. יאַנואַר ה. י. געדאַרפט בעזעצט ווערען 14 טויזענד יודישע איבערוואַנדערער. פאַקטיש האָבען אָבער איבערגעוואַנדערט בלויז 7.700 נפשות, פון וועלכע עס זענען אויפ'ן אָרט פערבליבען בלויז אַנ'ערך 5000 נפשות. ד. ה., אַז דער פּלאַן איז אויסגעפיהרט געוואָרען בלויז אויף 43 פּראָצענט. (לויט אַנדערע ידיעות איז די צאָהל צוריקוואַנדערער פון ביר-בידזשאַן געווען נאָך עטוואָס גרעסער).

דער „קאָמזעט" האָט אָבער גאָרנישט געטון, כדי אויסצופאָרשען די סיבות פון איבערוואַנדערער-צוריקשטראָם און נישט אָנגענומען קיין קאָנקרעטע מיטלען איהם צו פערקלענערן. צוליב דער צוריקוואַנדערונג זענען טויזענדער העקטאַר פערדייהטע שטחים געגאַנגען לאיבוד. דאָס נישט אויספיהרען דעם פּלאַן אין ביר-בידזשאַן האָט געפיהרט צו דורכרייסען אין דער האָלץ-פערגרייטונג, אין וועגען-בוי, מעליאָראַציע-אַרבייט א. אַז. וו. דאָס אַלץ האָט געבראַכט גרויס 'שאָדען, סיי דער איבערוואַנדערונג גופא, סיי די אינטערעסען פון דער מלוכה אַלס גאַנצעס.

די צענטראַלע פון „קאָמזעט" ווערט בעשולדיגט, אַז זי האָט נישט געוואוסט וועגען דעם, וואָס עס טוט זיך אויף די ערטער, אַז איבערוואַנדערער ווערען נישט בעזאָרגט מיט עסען, מיט דירות און אַנדערע נויטיגע בעדערפענישען, וואָס עס האָט דערפיהרט דערצו, אַז פיל זענען זיך צולאָפען. אין דער גאַנצער אַרבייט פון צענטראַלען „קאָמזעט" האָט געהערשט כאָאָס. עס זענען כסדר פאָרגעקומען אינערליכע רייסענישען צווישען די אַנהענגער פון קרים און די אַנהענגער פון ביראָ-בידזשאַן.

די שטימונג איז געווען אַזאַ, אַז די וואָס אַרבייטען אויף קרים וואָלטען געוואָלט איינגאַנצען ליקווידירען די אַרבייט אין ביר-בידזשאַן און פערקעהרט. די שטענדיגע רייסעריי האָט צושטערט דעם אַפּאַראַט פון „קאָמזעט" און איהם געמאַכט אינסטאַנדיג אויסצופיהרען זיינע אויפגאַבען. א. מערעזשין פערזענליך ווערט בעשולדיגט אין „ווייכליבינקייט" דערפאַר, וואָס ער האָט נישט בעוויזען צו ליקווידירען די אינערליכע רייבונגען צווישען די טוער פון „קאָמזעט". דער „קאָמזעט" האָט זיך אויך שוואַך צוגעהערט צו דער קריטיק פון דער פּרעסע.

פּראָצעס וועגען דער ערמאָרדונג פון סטודענט וואַצלאַווסקי וועט פאָרקומען אין אַפּריל

ווילנא, 24 (טעלעפאָניש) די 2 יורען וואָלפין און זאַלקינד, וועלכע זענען אַרעסטירט געוואָרען אין שייכות מיט די סטודענטען-עקסצעסען אין ווילנאַ און וואָס ווערען בעשולדיגט אין בעטייליגען זיך אין דער ערמאָרדונג פון סטודענט וואַצלאַווסקי האָבען שוין דערהאַלטען דעם בעשולדיגונגס-אַקט.

זיי ווערען אָנגעקלאַגט, לויט'ן אַרטיקעל 122 וואָס דראָהט מיט יאָהרען שווערע תּפיסה.

דער פּראָצעס וועט פאָרקומען וואַהרשיינליך אין אַפּריל ה. י.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 25 פעברואר 1932
לאדז, 25 פעברואר 1932

די הערשאפט פון ברוטאלען כח

דאס גרעסטע אומגליק פון דער וועלט־מלחמה, וועלכע האט אזוי שטארק פערשפרייט און פערגרעסערט די נויט און דעם דלות אין דער וועלט, בעשטייט אין דער דעמאראליזאציע וואס הויבט אן וואס ווייטער אלץ מער בעהערשען די וועלט. ווי א שניי־לאווינע קייקעלט זיך די מענשהייט אראפ פון דער לפי ערך גרויסער הויך, ביז וועלכער די פיל־טויזענדיאהריגע קולטור האט זיך אזוי פאמעלעך מיט אזוינע שוועריגקייטען אויפגעהויבען, פערגרעסערענדיג זיך אלץ מער און מער ביים אראפקייקלען זיך, דראהט די לאווינע ארייננצושלעפען אין איהר אראפפאל די גאנצע מענשהייט...

פאר אונזערע אויגען ענטפלעקט זיך אלץ מעהר דאס שרעקליכע בילד פון דעם טיפען אראפפאלען פון דער מאראלישער קולטור אין דער וועלט, וועלכע דראהט ביים ווייטערדיגען פאלען צו דערפיהרען די וועלט, אויב נישט ביז צו דער תקופה פון ווילדקייט, איז לכל הפחות ביז צו דער בארבארישער תקופה מיט איהרע געוואלדיגע דעספאטיעס, מיט איהר כמעט שטענדיגען מלחמה־פיהרען מיט די שכנותדיגע לענדער און מיט דעם הערשען פון דעם גראבען כח, וואס טרעט מיט די פיס אלץ, וואס האט נאר א וועלכען עס איז שייכות צום יושר...

עס קומט פאר פאר אונזערע אויגען א פראצעס פון פערווילדעוועט ווערען אין דער וועלט, וועלכער טראגט אין דער ביאלאגיע בנוגע פיזישע שנויים דעם נאמען א ט א וו י ז ם, ד. ה. א צוריקקער צו שנויים פון לאנג פערגאנגענע אלטע צייטען...

עס פערשטארקט זיך די גרויסע נויט אין דער וועלט, עס פערשארפט זיך מחמת דעם די קאנקורענץ; עס פאלען דעריבער אלץ נידעריגער די מדות טובות און די מאראל... עס איז אבער געבליבען פון פריער ביי די מענשען די חרפה און די בושה, וואס זיי האבען געפילט צו עבירות מכל המינים, און דעריבער שעמען זיי זיך און ווילען פערדעקען זייערע עבירות מיט אלערליי צבועקישע מאסקעס...

עס רעקארד אין מעשים תעתועים פון א [illegible]־שאפט האט געשלאגען יאפאן. ארויס־ [illegible] פאר דער גאנצער וועלט מיט א נישט [illegible] ציניזם די נאקעטע ווילדקייט פון איהר ריום און פון איהר אימפעריאליזום!

דאס אפשטויסענסטע דערביי איז נישט אזוי די ווילדע פארמען פון דעם גזלנישען אנפאל, דאס נישט דערקלערען קיין מלחמה פארן אנפאל, דאס באמבארדירען פרידליכע שטעט, דאס אויסהרגענען וויבער און קינדער און אז. וו., — דאס אפשטויסענדסטע דערביי איז דער ציניזם און די חוצפה מיט וועלכע די דאזיגע מעשים תעתועים ווערען צוגעדעקט מיט מאסקעס פון כלומר'שטען רעכט און יושר!..

אין מען שאפט אין פרעמדע לענדער יאפאנישע מלוכות אונטער פאלשע נעמען: אט איז געשאפען געווארען א „מאנדזשורישע" מלוכה, בראש פון וועלכער עס איז אייעקגעשטעלט געווארען א באנדע פערקויפטע נשמות, וואס נעמען געלד פאר צודעקען די יאפאנישע גזלנים. באלד מסתמא וועט מען צוזעצען, אויף וויפיל עס וועט זיך לאזען, פערשטייט זיך, צו גרינדען „אנ'אמורישע" מלוכה או"וו.

און ארום שטייען גרויסע פריצישע מיליטאריסטישע און אליין הערשערישע מחנות, וועלכע פאטשען „בראוואָ" און שרייען „ניפאן באנזאי"! די דאזיגע מחנות, וועלכע האבען נאך דער וועלט־מלחמה געמוזט אויסלאזען פון מויל די זויג־טריי־בעל, דורך וועלכע זיי האבען אזוי לאנג ביי דעם המון געזויגט דעם מארך פון די ביינער... זיי אלע זענען ביי זיך געווארען בעזונדערס האפערדיג: זיי מיינען טאקע, אז די מענשהייט, וואס קייקעלט איצטער בארג אראפ, וועט זיך דערקייקלען צוריק ביז צום מיטעלאלטערליכען פריצישען דעספאטיזם מיט דער קנעכטשאפט פון די ברייטע ארבייטענדע מאסען, מיט דעם „רעכט פון דער ערשטער נאכט" און א. וו. א. וו.

די פריצים אין דער גאנצער וועלט האבען אויפגעהויבען דעם קאפ: זיי זעהען אין די יאפאנער דעם טריומפירענדיגען מיטעלאלטער אין זיין ווילדעסטער פארם און מיינען, אז זייער צייט שטייט אן. זיי מאכען דאס די דעמאקראטיע צום שפאט. זיי פיהרען דאס אנטיסעמיטישע העצעס און תבכען יודישע פאגראמען...

עס איז אבער א טעות אין פשט!

די מענשהייט אויף איהר זיג־זאגישען וועג מאכט איצטער דורך א גאנג צוריק, ווי דאס מוז פון צייט צו צייט פארקומען. באלד, באלד וועט דער וועלט־קריזיס אנהויבען איבערגיין. דאס פריצימטום און אלע אנדערע פערגוואלדיגער פון רעכט און יושר וועלען פינדאסניי אראפגעווארפען ווערען פון די הויכע הערשענדיגע פאזיציעס, אויף וועלכע זיי קלעטערען איצטער ווידער ארויף! די אמתע דעמאקראטיע וועט פערנעמען איהר פיהרענדיגע שטעל און וועט פערטרייבען אלע נאכטיגע רויב פויגלען, אלע ווילדע שדים און נישט־דא געדאכט, וואס פערטומלען, פערמיאוס'ן און פערשרעקען די וועלט...

די פיהרערין פון דער ווילדער געוואלד אין אזיען, יאפאן, וועט זיך פריהער — שפעטער מיזען אנשטויסען אין צושלאגען אן א וואנט אזוי, ווי דאס האט פאסירט מיט דער האהענצאלערנישער דייטשלאנד.

דאס זענען צייטווייליגע און קורציאהריגע הערשער..

ד"ר י. וויגאדסקי

די פערשארפטע בעציהונגען איז סיים

צווישען דער סאנאציע־מעהרהייט און די קלובען פון דער אפאזיציע

די בעציהונגען צווישען דער סיים־מעהרהייט און דער אפאזיציע האבען זיך אין די לעצטע טעג פערשארפט ביז גאר. אין סיים הערשט אנ'אטמאספערע פון אנ'אנגעגליהטען אויוון. נאך דעם שטורעם פון דער מאנטאג'דיגער זיצונג, וועלכע די גאנצע אפאזיציע האט פערלאזען, איז געקומען די זיצונג פון דינסטאג, וועלכע איז געווען נישט רוהיגער פאר דער פריהערדיגער. אויך אויף דער זיצונג איז פארגעקומען א דעמאנסטראציע פון דער לינקער אפאזיציע: זי האט מיט געזאנג פערלאזען די בעראטונגען. דער צארן פון דער אפאזיציע איז דער עיקר געווענדעט נעגען סיים־מארשאלעק, וועלכען עס ווערט פארגעווארפען אונטאקטישקייט און ברוטאליטעט. עס איז שוין אריינגעטראגען געווארען א פארשלאג פון אומצוטרוי פאר'ן מארשאלעק. דעסגלייכען האבען די פ.פ.ס. אריינגעטראגען א פארשלאג צו רעדוצירען די פענסיע פון סיים־מארשאלעק, וואס דאס בעדייט אייגענטליך דאס זעלבע וואס אומצוטרוי. די סאנאציע מאכט זיך א הארץ, אז דאס אלץ, וואס קומט פאר אין סיים, געהט איהר נישט אן, און אויב די אפאזיציע וויל דעמאנסטרירען איז זיך בייזערן, זאל זי זיך עס טון וויפיל איהר הארץ געלוסט. די מעהרהייט וועט זיך דערפאר נישט אפשרעקען. אזוי שרייבט דער ארגאן פון דער סאנאציע, די „גאזעטא פאלסקא":

דאס ארויסגעהן פון די ענדעקיש־לינקע קלובען איז געווען דער דריטער און לעצטער אקט פון ספעקטאקל. דער עפעקט פון דער גאנצער דעמאנסטראציע און איהר קולמינאציע־פונקט, הגם כדי איהם צו פערשטארקען האט מען אפגעזונגען דאס ליד „ווען דאס פאלק איז געגאנגען אין שלאכט", האט אויף קיינעם נישט געמאכט קיין גרעסערען איינדרוק. דער דאזיגער „רעוואלוציאָנער" שריט האט קיינעם נישט איבערגעשראקען. און זאל איז געווארען גרוימער און די בעראטונגען זענען ווייטער רוהיג פארגעקומען.

בערופענדיג זיך אויף די ווערטער פון דעפ. ציאלקאש, וועלכער האט געזאגט, אז די אפאזיציע איז נישט געווען צוגעגרייט צו דער דיסקוסיע, שרייבט דאס בלאט:

נישט זייענדיג צוגעגרייט צו דער דיסקוסיע, דאס צוגרייטען זיך שטעלט מיט זיך פאר געוויסע שוועריגקייטען, ווייל די ארגומענטען „בריסק", „אונגעזעצליכקייט" און „מיסברויכען" האבען זיך שוין אויסגעשפילט, האבען די דעפוטאטען פון דער אפאזיציע איינגעארדענט א דעמאנסטראציע. דאס איז לייכטער און עפעקטפולער. מיר זענען צום דאזיגען געמאכטען טעמפעראמענט פון דער אפאזיציע שוין געוואוינט און עס מאכט אויף אונז קיין שום איינדרוק נישט.

ווענען די זעלבע פאסירונגען אין סיים שרייבט די ענדעקישע „גאזעטא ווארשאווסקא": די ראלע פון דער אפאזיציע פון איצטיגען סיים איז זעהר א שווערע און אונדאנקבארע. די פשוטע און אויפריכטיגע עפענטליכע מיינונג פרעגט זיך אויף די אפאזיציע־דעפוטאטען: צו וואס זיצען זיי אין דעם דאזיגען סיים און מיט זייער אנוועזענהייט פערפעסטיגען זיי אין א געוויסער מאס דעם הערשענדען סיסטעם? עס איז אלגעמיין בעוואוסט, אז נישט קוקענדיג אויף די צבועותדיגע איינלאדונגען צו א צוזאמענארבייט מצד די ב. ב. קאן אין סיים נישט אנגענומען ווערען קיין שום פארשלאג פון דער אפאזיציע, אויב די פאקטארען, וואס שטעהען מחוץ דעם סיים וועלען נישט געבען דערויף זייער הסכמה. ביי אזעלבע בעדינגונגען איז דער אנטייל פון דער אפאזיציע אין דער סיים־ארבייט א גרויסער קרבן פון איהר זייט. עס איז א שווערער קרבן פאר דער מלוכה, אפשר א מעהר וויכטיגער און פרוכטבארער, איידער די צוזאמענארבייט מיט דער מעהרהייט. מארשאלעק שוויטאלסקי פערשטעהט דאס גאנץ גוט, אדער דארף עס פערשטעהן, אז דער רעגירונג ליגט מעהר דערין, די אפאזיציע זאל זיך בעטייליגען אין די סיים־ארבייטען, ווי דער אפאזיציע גופא. און דעריבער דארף מען נישט איבערציהען דאס שטריקעל.

אט אזוי לעבט מען...

אנ'אמעריקאנער זשורנאליסט אין די בערלינער ארבייטער־קווארטאלען

דער בעקאנטער אמעריקאנישער זשורנאליסט ניקערבאקער, וועלכער האט זיך לעצטענס בעזונדערס בעריהמט געמאכט מיט זיין זעהר אינטערעסאנט בוך וועגען סאוויעט־רוסלאנד, שטודירט איצט די פערהעלטעניש'ן אין דייטשלאנד און ער איז ש'ין צוגעטראטען צו פערעפענטליכען ארטיקלען וועגען זיינע איינדריקען. אין איין ארטיקעל בעשרייבט ער די ארבייטער־קווארטאלען פון בערלין, ווי זיי זעהען אויס ביינאכט.

אין א נאכט לאקאל, אויפ'ן בופעט ליגען עטליכע שטיקער געבראטען פערד־פלייש און וואורשטלעך, אויך פון פערד־פלייש. די בעזוכער זענען הונגעריג. זיצענדיג ביי זייערע טישלעך, קוקען זיי גיריג אויפ'ן בופעט מיט די פערדענע וואורשטלעך. ס'איז די צייט פון אווענדברויט, אבער קיינער האט נישט פאר קיין פעניג זיך עפעס צו קויפען.

אין זאל געפינען זיך א מאן פערציג, אבער בלויז נעבען א צוויי דריי פון זיי שטעהט ביר. אנ'אלטער מאן און אנ'אפגעריסענע פרוי טיילען זיך מיט א גלאז ביר.

דא אין צפון־טייל פון בערלין זעהט מען די גאנצע נויט פון דייטשלאנד, אויב נישט אין איהר פולער טיפקייט, איז אין איהר פערדריסליכסטע אויסדריקען. דא וועט מען אייך ערקלערען, פארוואס אין בערלין זענען פארהאן אזוי פיל קאמוניסטען.

אין לאקאל הענגט א שילד מיט אנ'אויפשריפט: „נאכטלעגער פאר מענער, פרייז פופציג פעניג". עטליכע פערזאן קוקען אויף דער שילד, זיי שלאפען, די קעפ אויף די טישען. איך פרעג פארוואס זיי געהען נישט שלאפען אין נאכטלעגער. און איך בעקום דעם ענטפער, אז זיי האבען נישט קיין פופציג פעניג. א הונגעריגער יונגערמאן דרעהט זיך ארום איבערן זאל מיט אנ'אונגעקראכמאלעט העמד. ער וויל דאס העמד פערקויפען פאר אזוי פיל, וויפיל עס קאסט א פאר וואורשטלעך, אבער ער קריגט נישט קיין קונה. פון הינטער דעם פאלטען זעהט מען ביי איהם דאס הוילע לייב. ביי א טיש זיצען דריי פרויען. זיי בעטען דעם באלעבאס ער זאל זיי אויסלייהען עפעס צו עסען. ביינאכט וועלען זיי פערדינען, וועלען זיי בעצאהלען. אבער דער באלעבאס זאגט זיי אפ. ער ווייס, אז זיי וועלען נישט אפנארען. אבער ווער ווייס, צי וועט זיי געלינגען עפעס צו פערדינען.

אין איין ווינקעל קוקען זיך צו א צעהנדליג מענער און פרויען צו א פארעל, וואס טאנצט ביי דער מוזיק פון א גראמאפאן. ס'איז די צייט פון אווענדברויט. אויף דער וואנד הענגט אנ'אויפשריפט: „אויב דו ווילסט בעזיגען שמעלינגען, עס אונזער גולאש פאר 35 פעניג". אבער קיינער עסט נישט.

פון וואס זשע לעבען די רעסטאראטען? פרעג איך. זיי לעבען זעהר שלעכט, קריג איך דעם ענטפער, נישט בעסער פאר די קליענטען.

פון די פינפהונדערט מענשען, וועלכע איך האב אין משך פון דער נאכט געזעהן א.ז. א צעהנדליג קאפעטען און שענקען, איז אפשר פאר צעהן מאן געשטאנען א גלאז ביר. און ווען א דייטש איז דערגאנגען דערצו, אז ער מוז זיך אפזאגען פון א גלאז ביר, הייסט עס, אז ער האט דערגרייכט די לעצטע שטיפע פון פערצווייפלונג.

אין דורכשניט בעקומט אנ'ארבייטסלאזער, וואס האט א פרוי און א קינד, 51 מארק אונטערשטיצונג. פון דעם געהט איהם אוועק אונגעפעהר 32 מארק אויף דירה. דאס איבריגע מוז גענוג זיין אויף אויפצוהאלטען זיך און די פאמיליע.

וואס זשע עסט איהר? פרעג איך.

ברויט און קארטאפעל, — ענטפערט מיר די פרוי פון אנ'ארבייטסלאזען, א מוטער פון פינף קינדער.

אין אלגעמיין, ענדיגט זיין ארטיקעל דער אמעריקאנער זשורנאליסט, לעבען די מענשען. פון אזא רעזשים שטארבט מען אין א צעהן יאהר ארום.

דער פארלאמענט פון יונגע מענשען

א דריטעל דעפוטאטען אין לאנדאן זענען גאר יונגע לייט

אין איינעם פון די אויסלענדישע בלעטער כאראקטעריזירט דער לאנדאנער קארעספאנדענט די איצטיגע שטימונג אין לאנדאן:

קיינער וואלט נישט געקאנט בעהויפטען, אז די ערשטע צוויי חדשים פון נייעם יאהר זענען אין ענגלאנד אדורך לאנגווייליג אדער אימעטיג. מען קעמפט נעגען דעם אויסלענדישען אימפארט, אזוי אז אפילו די סענסאציעס זענען אויך פון היימישער אויסארבייטונג. אויסערגעוועהנליכער ערפאלג פון גאנדהי'ן אין לאנדאן און אין עטליכע וואכען ארום זעהען מיר דעמזעלבען מאהאטמא אין טורמע. אין דער קאטארזשנער טורמע פון דארטמור האבען פיהרהונדערט ארעסטאנטען געפרובט איבערצייגען די וועכטער מיט דער הילף פון רעוואלווערען. די וועכטער האבען דערויף געענטפערט מיט קוילען־ווארפערס און זייער שפראך האט געהאט א גרעסערע איבערצייגונגס קראפט. די לאנדאנער און ליווערפולער בעאמטע און סטענאטיפיסטקעס, וואס געפינען זיך איצט אין שאנכאי, זענען אויפ'ן וועג אין זייערע ביוראען בעווארפען געווארען מיט באמבעס פון יאפאנישע עראפלאנען. דערנאך האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז געווען א מיספערשטענדניש: די באמבעס זענען געווען בעשטימט נישט פאר די ענגלישע מיידלעך, נאר פאר די כינעזער.

דער פארלאמענט איז דאס איינציגע ארט אויף דער וועלט, פון וועלכען מען קאן נישט מאכען קיין קלאנג־פילם. אפשר דערפאר פרעגט זיך די דאמען אין די סאלאנען איינע די אנדערע: איהר האט שוין געזעהן אונזערע געזעצגעבער? דאס זענען דאך זעהר ליבע יונגע לייט... און ווירקליך, פון די 614 דעפוטאטען, וואס זיצען אין ענגלישען פארלאמענט, האבען א העלפט נאך נישט דערגרייכט קיין דרייסיג יאהר און זעהר פיל זענען ערשט אריבער די 20 יאהר. דערביי געהערט אט די גאנצע יוגענד צו דער קאנסערוואטיווער פארטיי, דאס הייסט עס זענען לויטער דזשענטעלמענען. אלע בלעטער בעהויפטען, אז אין ענגלאנד זענען נאך קיינמאל נישט געווען אזעלכע עלעגאנט געקליידעטע דעפוטאטען, ווי איצט. מיט דעם נייעם פארלאמענט זענען צופרידען די לאנדאנער שניידערס, די רעסטאראנען און די טעאטערען אויף פיקאדילי. אין פארלאמענט הערשט א מונטערע שטימונג פון יונגע מענשען און די דאזיגע שטימונג גיט זיך אויך איבער אין לאנד־

---):o:(---

פראצעס נעגען די אונטערצינדער

פון יודישען קווארטאל אין סאלאניקי

סאלאניקי, (יט"א) אויף דעם 2־טען אפריל ה. י. איז בעשטימט געווארען דער פראצעס פון 29 פערזאן פון דער גריכישער נאציאנאל־ליגע, וואס ווערען בעשולדיגט אין ארויסרופען די אנטי־יודישע אונרוהען און אונטערצינדען דעם יודישען קווארטאל אין סאלאניקי אין יוני ה. י.

כדי אויסצומיידען אנטי־יודישע מאניפעסטאציעס, וועט דער פראצעס פארקומען נישט אין סאלאניקי, נאר אין דעם קליינעם שטעטעל וועריא אין קרייז סאלאניקי.

וואס פאר א לאנד איז כינע?

געוועזן א צייט, ווען כינע איז געווען צווישען די מעכטיגסטע לענדער אין דער וועלט. — איהר גרויסע געשיכטע און איהר קולטור. — כינע איז נאך אלץ דאס לאנד פון די גרויסע מעגליכקייטען. — די נאטירליכע רייכטימער פון כינע און איהרע אינדוסטריען

פון ל. באראדולין.

עס איז געווען אַ צייט, ווען כינע איז געווען איינע פון די גרעסטע, מעכטיגסטע און ציוויליזירטעסטע לענדער אויף דער וועלט. איהר טעריטאָריע האָט זיך [...] איבער דער גאַנצער ברייט פון אַזיע — פון דעם קאַספּישען ים, וועלכער ליגט אויף דער גרעניץ צווישען אייראָפּע און אַזיע, ביז דעם פּאַסיפישען אָקעאַן, און האָט איינגעשלאָסען אין זיך די איצטיגע פּערסיע און גאַנץ טורקעסטאַן פון מזרח-זייט און קאָרעיע און יאַפּאַן פון מערב-זייט.

אין יענע צייטען האָבען אין כינע געבליהט אַגריקולטור, האַנדעל, קונסט און ליטעראַטור. זי איז געווען איינע פון די ערשטע אין דאַן זעלטענע לענדער, וואָס האָט דורכגעגראָבען אַ נעץ פון קאַנאַלען כדי צו פעראייניגען צווישען זיך פערשידענע טייכען, איבער וועלכע שיפען מיט סחורות זענען געגאַנגען, און זי האָט אָנגענומען מיטלען צו בעשיצען די נידעריגע געגענדען אַרום די טייכען געגען פערניכטענדע פערפלייצונגען. איהרע האַנדעלס-שיפען האָבען דערגרייכט די האַפענס-ביי דעם מיטעללענדישען ים און אָנגעפיהרט דאָרט האַנדעל, איהרע זייד-וועבערייען זענען געווען בעריהמט אין דער וועלט, און איהרע קונסטווערק פון פאָרצעליי און בראָנז האָבען צו זיך קיין גלייכען נישט געהאַט.

זי האָט געהאַט אַקאַדעמיעס, וואו איהרע יונגעלייט האָבען געלערנט, און ווער עס האָט דעם עקזאַמען נישט אויסגעהאַלטען, האָט קיין רעגירונגס-שטעלע נישט געקאָנט קריגען. און געווען איז דאָס מיט איבער טויזענד יאָהר צוריק, ווען אין אייראָפּע האָבען געקאָנט לייענען און שרייבען בלויז געצעהלטע מאָנאַכען פון די קאַטוילישע מאָנאַסטירען און ווען

פאַר אַן אייראָפּעאישען „נאָבעלמאַן" צו קאָנען לייענען און שרייבען איז געווען כמעט אַזאַ ערנידערונג ווי ער זאָל קאָנען נייהען קליידער אָדער מאַכען שיך. זי האָט געהאַט ביבליאָטעקען מיט ביכער, און דאָס רוב ביכער מיט הילצערנע בוכשטאַבען, אין אייראָפּאַ זענען דאַן ביכער געווען אַ גרויסע זעלטענהייט, און די ביכער זענען געווען האַנט-געשריבענע אויף פּאַרמעט, צו דרוקען ביכער אויף פּאַפּיר האָט מען אין אייראָפּאַ אָנגעהויבען ערשט מיט אַ 5—6 הונדערט יאָהר שפּעטער.

דאָס אַלץ איז געווען אַמאָל. מיט אַ סך יאָהרען צוריק. איצט איז דאָרט אַלץ אַנדערש. די טעריטאָריע איז בעדייטענד איינגעשרומפּן, איהרע געגענדען אויף דעם מזרח ליגען שוין נישט ביי דעם קאַספּישען ים, נאָר אַ סך ווייטער צו מערב-טורקעסטאַן איז צוטיילט אויף דער העלפט. און בלויז איין העלפט בעלאַנגט צו כינע, טיבעט איז נאָך אַלץ אַ טייל פון כינע, אָבער נאָר לויט דעם נאָמען. די טיבעטער אַליין פיהלען נישט, אַז זיי זאָלען בעלאַנגען צו כינע. מאָנגאָליען איז צעטיילט אויף דער העלפט און די אַזוי גערופענע אויסערע מאָנגאָליע איז אויף אַזוי פיל אויטאָנאָמיש, אַז זעהר ווייניג פעדים בינדען זיי צו דעם מוטערלאַנד. קאָרעיע איז שוין לאַנג אויסער כינע און יאַפּאַן איז שוין לאַנג זעלבסטשטענדיג און האָט אין אַלע פּרטים איבערגעיאָגט דאָס לאַנד צו וועלכען זי האָט אַמאָל בעלאַנגט.

אָבער כינע איז נאָך אַלץ גרויס, זי פערנעהמט אַ שטח פון פינף מיט אַ פערטעל מיליאָן קוואַדראַט מייל. און דאָס איז מיט אַ דריטעל גרעסער ווי די טעריטאָריע פון די פעראייניגטע שטאַטען; און די בעפעלקערונג איהרע איז נאָך אַלץ די גרעסטע אין דער וועלט. קיין גענויער חשבון וועגען דער צאָהל מענשען וואָס לעבען אין כינע איז נישטאָ, אָבער קיינער שאַצט נישט די בעפעלקערונג פון יענעם לאַנד אין ווייניגער ווי 400 מיליאָן נפשות — מעהר ווי דריי מאָל אַזוי פיל מענשען ווי אין די פעראייניגטע שטאַטען.

כינע האָט געהאַט אַלע געלעגענהייטען צו זיין דאָס גרעסטע, רייכסטע און מעכטיגסטע לאַנד אויף דער ערד. לאַנד און מענשען האָט זי איבערגענוג. און די קוואַלען פון איהרע נאַטירליכע רייכטימער זענען נישט אָפּגעשעצען, די ערד איז פרוכטבאַר, און קיין רעגענס פעהלען דאָרט נישט. עס קאָנען דאָרט וואַקסען אַלע מינים תבואות, גרינסען און פרוכטען. עס איז דאָרטען פערהאַן גענוג לאַנד פאַר פיהרצונט. אָבער דאָס רוב לאַנד בעלאַנגט צו פריצים, די פּאַרמער'ס גופא האָבען זעהר ווייניג לאַנד, און ווילען זיי די ערד בעאַרבייטען דאַרפען זיי די ערד דינגען און צאָהלען אַ הויכע אַרענדע און הויכע שטייערען צו דער רעגירונג. דערצו זענען די פּויערים שרעקליך אָרים און אומוויסענד, און בעאַרבייטען די ערד מיט די פּרימיטיווסטע מיטלען און מעטאָדען. אַרבייטען זיי דאָרטען זעהר שווער און קריגען אַרויס

זעהר ווייניג, אין די לעצטע יאָהרען בעאַרבייט מען דאָרט אין דורכשניט אַרום 340 מיליאָן אַקער לאַנד.

אַלע יענע רויהע מאַטעריאַלען פון וועלכע אינדוסטריעס ווערען אויפגעבויט און פאַר וועלכע אַנדערע לענדער פיהרען אָן די בלוטיגסטע מלחמות, פערמאָגט כינע אין כמעט אַן אומבעגרעניצטער מאָס. כינע האָט ריזיגע קוואַלען פון קוילען, אייזען, אייל קופּער, בליי, גאָלד, זילבער און אַנדערע וויכטיגע און נויטיגע מעטאַלען און מינעראַלען, אָבער אין לאַנד הערשט אַ געוואַלדיגע אומאָרדנונג, און די נאַטירליכע רייכטימער ווערען דאָרט לעכערליך-ווייניג אויסגענוצט.

צוליב דער שרעקליכער אומאָרדנונג וואָס הערשט דאָרט אין לאַנד, דרעהט מען זיך דאָרט ווי אין אַ כשוף'דיגען קרייז. דערפאַר וויל עס זענען נישטאָ קיין אייזענבאַהן-ליניעס, וואָס זאָלען פיהרען די פּראָדוקטען צו די האַפען-שטעט. קאָנען זיך נישט ענטוויקלען אַגריקולטור און אינדוסטריע, און ווייל די אַגריקולטור און אינדוסטריע זענען נישט ענטוויקעלט, לוינט זיך נישט צו בויען נייע אייזענבאַהנען, ווייל עס איז נישטאָ וואָס צו פיהרען.

מיט איבער טויזענד יאָהר צוריק ווען אין כינע האָבען געבליהט קונסט, ליטעראַטור און אָרדנונג, זענען פערשידענע מיטלען אָנגענומען געוואָרען צו בעזאָרגען די בעפעלקערונג פון די נידעריגע געגענדען געגען פערפלייצונג, און איצטער איז עס פערנאַכלעסיגט געוואָרען, איצטער בעשיצט מען אויך די נידעריגערע ברעגען פון טייכען געגען פערפלייצונג; עס ווערט אָבער געטון אַזוי נאַכלעסיג, אַזוי נישט וויסענשאַפטליך, נישט אויסערעכענט און דער רעזולטאַט איז, אַז אַלע עטליכע יאָהר קומען דאָרטען פאָר שרעקליכע פערפלייצונגען, וואָס ברענגען אום מאַסען מענשען, פערניכטען היימען און מאַכען אָן געוואַלדיגע שאָדענס, ערשט היינטיגען זומער איז דער טייך יאַנגטסע אַרויס פון די ברעגען און אָנגעמאַכט אַ געוואַלדיגען חורבן. 250 טויזענד מענשען זענען דאַן אומגעקומען. איניגע טויזענד זענען דערטרונקען געוואָרען דירעקט אין דעם וואַסער, און אַנדערע צעהנדליגער טויזענדער זענען דערנאָך אויסגעשטאָרבען פון הונגער און פון קראַנקהייטען, מיליאָנען מענשען זענען דאַן געבליבען אָהן היימען, און די פעלדער זענען דאַן בעדעקט געוואָרען מיט וואַסער און פעראורזאַכט אַ הונגער.

די אָרימקייט און שטענדיגע נויט אין כינע איז אַ פּאָבעלהאַפטע, נישט צום גלויבען. עס זענען דאָרט מען פערהאַן רייכע מענשען, וואָס מאַכען אַ פיינעם לעבען. זייער צאָהל איז אָבער זעהר קליין. די ברייטע פאָלקס-מאַסען זענען שרעקליך אָרים, די טראָגען אַלטע צעריסענע קליידער וואוינען אין ענגע, שמוציגע כאַלופּקעס, און זענען שטענדיג הונגעריג מיליאָנען פאַמיליעס וואוינען אויף שיפלעך אויפ'ן וואַסער ביי די האַפען-שטעט.

כינע איז דאָס קלאַסישע לאַנד פון הונגער, ווען כינעזער בעגעגענען זיך, בעגריסען זיי זיך איינער דעם צווייטען מיט'ן אויסרוף: „האָט איהר היינט געגעסען?"

אַלע פאָר יאָהר ברעכט דאָרטען ערגעץ אויס, אין איין געגענד, אָדער צווייטער פון דעם גרויסען לאַנד, אַ ספּעציעלער הונגער, פון וועלכען טויזענדער מענשען שטאַרבען אויס, נישט קוקענדיג דערויף וואָס דער רויטער קרייץ מיט די נדבות פון אַמעריקע און אייראָפּע, זוכען צו שפּייזען די הונגעריגע, דער הונגער קומט אַלס רעזולטאַט אָדער פון מאַנגעל אין רעגען אין אַ געוויסער געגענט, אָדער אַ פערפלייצונג, אָדער אַן אַנדערער ענליכער סבה.

בכלל זענען די כינעזער אַ לאַנגזאַמער פאָלק אין זייערע בעוועגונגען, אָבער אַן אַרבייטסזאַמער, אַ כינעזישער פּויער אַרבייט זעהר שווער פון גאַנץ פריה ביז שפּעט אין אָוונד. עס איז זעלטען צו בעגעגענען אַזאַ אַרבייטסזאַם און געדולדיג פאָלק, ווי די כינעזער, און די פאָדערונגען זייערע זענען לעכערליך מינימאַלע, און דאָך שטאַרבען זיי פון הונגער.

די זיגערין פון דער אלימפיאדע סאָניאַ העניע

האלט ביי חתונה האָבען מיט דעם באָקס אימפּרעסאַריאָ דיקסאָן.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

ZIELONA 6,

Telefon 12-333

tel. 12-333

tel. 12-333

פערטיילט דרינגענדע ערשטליכע הילף אין אַלע פלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אַלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

מאַרקס (סידניגען)

איינער פון די זיגער אין די סקי-מייסטערשאַפטען אין שרייבערהאַו.

די ערשטע ווידוי

(דערצעהלונג) — פון גראַציאַ דעלעדאַ

גינאַ, דעם פישער'ס טאָכטער, האָט נישט בעהאַלטען איהרע זינד. און אַז מענשען אויף ביידע זייטען טייך ווייסען וועגען איהר זינד — איז וואָס? זי, גינאַ, בעהאַלט פאַר קיינעם גאָרנישט אויס. זי וויל אָבער זיך נישט מתודה זיין פאַר'ן יונגען גלח, פאַר דאַן אַפּאָלינאַרי.

דער יונגער גלח איז געווען דער איינציגער מענש, וואָס האָט געוועקט אין איהר אי שרעק, אי הכנעה, אי בעוואונדערונג. ס'איז גענוג געווען, דער גלח זאָל געהען איבער'ן ברעג טייך מיט אַ בוך אין דער האַנט, און גינאַ, ווי אַ יאַשטשעריצע, זאָל זיך בעהאַלטען צווישען די בושעס. ער איז געווען אַזוי דין און אַזוי ווייס, און ווען נישט דער שוואַרצער מאַנטעל, וואָלט ער אינגאַנצען געווען דורכזיכטיג, אויסגעזעהען ווי אַ היילינער. וואָס איז נאָר וואָס אַראָפּ פון'ם אַלטען קלויסטער'ל. איז ער פערבייגעגאַנגען אין בלוידען קאָפּ, האָבען דיינע רויטע, פלאַמיגע האָר אויסגעזעהען ווי אַ שטיק וואָלקען, הינטער וועלכען די זון זעצט זיך.

אין דאָרף האָט מען איהם געהאַלטען פאַר אַ היילינען, וואָס האָט אַמאָל געטון, אַז מענשען זאָלען זיך נישט בלויז איבערגעבען דעם געלט און דעם פרעס, נאָר אויך גאָט. גינאַ האָט אין דעם אַלעם געגלויבט. זי האָט אָבער ליבער געהאַט אַפּאָמאַלטען היילינע, וואָס מען זעהט אויף די שייד-ווענטען, אין די פערוואָרפענע קלויסטערלעך. פאַר היילינע, וואָס האָבען געלעבט, האָט זי זיך געשראָקען, זיי אויסגעמיטען, ווי זי האָט אויסגעמיטען די פערוואָרפענע קלויסטערלעך.

מיט אַמאָל האָט זיך דאַן אַפּאָלינאַרי, ווי אַ שוואַרצער רוח, אַראָפּגעלאָזט צווישען די בוימער, זיך געלאָזט מיט'ן ברעג, ער האָט געזוכט גינאַ'ן, דעם פישער'ס טאָכטער.

דער פישער האָט אויסגעבויט אויפ'ן ברעג טייך אַ שאָפּע פון קלעצער, ברעטער און דרענגלעך. אַן אָפּגעצוימטע שטיקעל שאָפּע — איז געווען אַ הויף מיט בעטלען. אין דעם איבעריגען איז דאָס

פויערים פאָלק זיך יעדען זונטאָג צונויפגעקומען. הינטער דער שאָפּע האָט דער פישער געהאַט קאַטשקעס, גענז, פעטע און רוהיגע, ווי קיה.

גינאַ, וואָס האָט נישט געהאַט קיין מוטער, האָט געפיהרט די ווירטשאַפט, אַז זי איז פאַרטיג געוואָרען מיט דער אַרבייט, האָט זי זיך פערקליבען אין דעם שיפעל, וואָס איז געווען צוגעבונדען צום ברעג, און געכאַפּט מיט אַ קליינער נעץ פיש.

ווען דער גלח איז אונטערגעקומען, האָט גינאַ אַרויסגעצויגען פון וואַסער אַ פישעל מיט וואָנסעס, ווי ביי אַ קעצעל. די קאַטשקעס, די גענז האָבען אַרומגעריגעלט דעם גלח. ער האָט זיך געדרעהט אַהין, אַהער, אויסגעזעהען ווי ער געהט די בענשען. גינאַ האָט איהם דערזעהען און זיך אויסגעצויגען אין'ם שיפעל. זיך בעהאַלטען מיט פערמאַכטע אויגען און אָהן אָטעם, געוואַרט, ער זאָל פערביינעהען.

ס'זענען דורך עטליכע סעקונדען. דאָס שיפעל האָט זיך געוויגט און די גענז האָבען געגודערט. מיטאַמאָל איז געוואָרען שטיל. זי איז געווען זיכער, אַז דער גלח האָט דיר אָפּגעטון אַ כישוף.

ס'שיפעל האָט זיך גענומען וואַרפען.

— קינד, — האָט זי דערהערט אַ קול, ווי ס'וואָלט געקומען פון אונטער'ן וואַסער, — שטעל זיך אויף.

זי האָט זיך אויפגעשטעלט מיט פערמאַכטע אויגען, בעהאַלטען הינטער די הענט.

— נעם אַראָפּ די הענט — איז דאָס קול געקומען נעהנטער.

גינאַ האָט אַראָפּגעלאָזט די הענט. פון שרעק האָט זי געפינטעלט מיט די אויגען, געזעהען ווי דער גלח זיצט אין שיפעל, געהערט ווי ער רעדט:

— קינד, כ'זוך דיך, קינד. אַלע קינדער פון דאָרף קומען צו מיר ווי געטרייע שעפּסלעך, נאָר דו איינע קומסט נישט, ביזט ווייט פון גאָט, לעבסט צווישען בהמות און וואַלד-חיות, ווי אַ געצעבדינערין.

גינאַ, וואָס איז געקראָכען דעם טייוועל אין די אויגען, האָט קוים געעפענט דאָס מויל:

— איך בין נישט קיין שעפּס, איך וויל נישט זיין קיין שעפּס.

— גוט, גינאַ, גוט, — האָט ער זיך צעלאַכט, — זעץ דיך צו, גינאַ, וועלען מיר זיך דורכרעדען.

גינאַ האָט זיך געזעצט, געטראַכט, אַז מ'דאַרף איהם מכבד זיין מיט אַ קאַטשקען איי.

— גינאַ, — האָט ער צוזאַמענגעלייגט זיינע ווייסע הענט און איינגעבויגען זיין קאָפּ, ווי ער וואָלט געווען דער זינדיגער און זי די היילינע, — איך האָב וועגען דיר אַ סך געטראַכט. ביזט שוין עלטער ווי צעהן יאָהר און קענסט נאָך נישט לייענען, קאָנסט נישט שרייבען און דו קאָנסט נישט ברכה זאָגען. חברס'ט זיך מיט די ערגסטע יונגלעך וואָס לערנען דיך שילטען, לערנען דיך נישט צו פאָלגען דעם טאַטען דיינעם, וואָס אַרבייט אַזוי שווער. אַז דו ווילסט, וועל איך דיך לערנען. קום צו געהען צו מיר — וועסט קומען?

— כ'וועל קומען, — האָט זי אַ זאָג געטון.

— זאָג מיר אָבער צו, אַז דו וועסט נישט חבר'ען זיך מיט די שלעכטע יונגלעך. און די יונגלעך ווערען אויך בעסער.

— נישט אַלע, — האָט זי זיך אָנגערופען, — ס'איז דאָ איינער, איז ער דעם טייוועל'ס אַ זון.

— ווער איז ער?

— קענסט איהם נישט? — האָט זי זיך געחידושט, — ער וואוינט דאָך אויף יענער זייט טייך, וואו דער טייוועל מאַכט אויסגעברענטע קוילען און ניגראַן ברענגט די קוילען אַהער.

דער גלח האָט נישט געקענט ניגראַנ'ען, וואָס האָט געוואוינט אין אַ צווייטען דאָרף. ער האָט זיך פעראינטערעסירט מיט גינאַ'ס רייד.

— פאַרוואָס איז ער אַזוי שלעכט, דער ניגראַן?

— ער גנב'עט אונזערע קאַטשקעס. אַמאָל האָט ער מיך געשלאָגען מיט אַ שטעקען און געסטראַשעט, אַז אויב כ'וועל אויסזאָגען, וועט ער אונטערצינדען אונזער הויז. איך זאָג עס דיר באַהאַלטען, ווייל דו ביזט אַ גלח, וועסט קיינעם נישט איבערגעבען.

— זאָג מיר דעם אמת, גינאַ, האָסטו זיך געטשעפּעט מיט ניגראַנ'ען?

זי האָט אַראָפּגעלאָזט די אויגען און געזאָגט מיט אַ שטיל קול:

— ווען ניגראַן איז נישט געווען, האָב איך באַס געמאַכט זיינע קוילען.

— און ס'האָט דיך נישט פערדראָסען פאַרוואָס דו האָסט עס געטון?

— מיך אַרט נישט — האָט זי כמעט אויסגעשריען, — ווען כ'זעה ווייטרויבען, — גם איך. און די האָסט ליב ווייטרויבען? איך האָב געזעהען באַרנעס, גרויס ווי מיין קאָפּ. האָב איך גענומען צוויי, נאָר צוויי, און אַז כ'וועל זיך צוכאַפּען צו די באַרנעס, וועל איך נעמען נאָך.

— דו וועסט נישט נעמען מעהר, — האָט ער זיך אָנגערופען.

— ווער וועט מיך נישט לאָזען? איך האָב שוין אַמאָל צוגעגנב'עט אַ הון אויך, כ'האָב זי אָבער אָפּגעלאָזט, מורא געהאַט, דער טאַטע זאָל מיך נישט שלאָגען. כ'האָב אויך גענומען מיין באָבע'ס אויערינגלעך. די באָבע איז זיכער, אַז וויקאַ די גנב'טע האָט זיי גענומען און מען זאָגט וויקאַ'ן קיין וואָרט נישט. אַלע האָבען מורא פאַר איהר, זי זאָל נישט אָפּטון קיין כישוף.

— וואָס האָסטו געטון מיט די אויערינגלעך?

— כ'האָב זיי בעהאַלטען.

— וואו?

— אין ניגראַנ'ס שיפעל.

— וואָס האָסטו געטון, גינאַ? אויב מ'וועט זיי געפינען, וועט מען דאָך זאָגען, אַז ניגראַן איז דער גנב.

— ער איז דען נישט? ער איז, מיט אַן אמת.

— נישט ניגראַן, נאָר דו ביזט דעם אמת'ען טייוועל'ס אַ טאָכטער, און אויב דו וועסט נישט בעסער ווערען, וועט דער טייוועל דיך אַמאָל פערשלעפּען אין וואַלד אַריין, מעגסט זיין זיכער.

גינאַ איז געוואָרען בלייך און האָט ווידער בעהאַלטען ס'פּנים אין איהרע הענט, זי האָט זיך געבעטען ביים גלח:

— כ'וועל קומען, אויף מיין וואָרט, כ'וועל קומען.

זי האָט געוואָלט זאָגען, אַז זי וועט קומען זיך מתודה זיין און זי האָט נישט געוואוסט, אַז ס'איז שוין געווען נאָך דער וידוי.

—):o:(—

צושטערן די צאל-מוריען

אין דער צייט, ווען אויפ'ן וויטען מזרח פערגיסט מען בלוט, קרעכצט די גאנצע וועלט אונטער'ן דרוק פון גאר אן אנדער מין מלחמה, וועלכע מאכט א תל פון די עקאנאמישע ווערטען, וואס זיינען פערבליבען נאכ'ן וועלט-קריג.

ביטש קומענדיג אויף העט, וואס מעהר ווי 13 יאהר זיינען פארייבער זייט'ן וועלט-קריג, האט זיך די עקאנאמישע לאגע נישט נאר פערבעסערט, נאר גאר פערקעהרט — פערערגערט. מען פיהלט, דאס די גאנצע יעצט עקזיסטירענדע עקאנאמישע ארדנונג ווערט איינגעשלונגען פון א געוואלדיגען אבגרונד און אז א קאטאסטראפע איז אונפערמיידליך. מי יציל? די ערלייזונג ליגט אין די הענט פון די אייראפעאישע גרויס-מלוכות און אמעריקע.

ווען אין יאהר 1918 האט זיך דער קריג פערענדיגט, האט מען געשטרעבט 4 יאהר אויף שפילען זיך מיט גרויסע און בעדייטונגסלאזע ציפער'ן פון מלחמה- און רעפאראציע-חובות דאס כפרה-הינדעל האט געזאלט זיין דייטשלאנד. מען האט געמאכט א חלוקה פון א געוואלדיגער קאנטריבוציע פון 132 מיליארד גאלדמארק, וועלכע האבען געזאלט איינגעצאלט ווערן ביז דעם יאהר 1988. די וועלט איז געווען רואינירט פון דער מלחמה. נאר דורך שווערע ארבייט, ביי בעגרעניצטע לעבענסבעדירפענישען, האט מען געהאפט צושטעלען צום ווידעראויפבוי. די אייראפעאישע מלוכות האבען דאס נישט פערשטאנען און האבען געשטיצט זייער הויכען לעבענסניוואו אויף די רעפאראציע-געלדער, וועלכע זיי וועלען בעקומען פון די בעזיגטע, ערשט דאן, ווען דייטשלאנד האט ערקלערט, אז זי איז נישט אימשטאנד צו צאהלען איהרע מלחמה-חובות, האט מען פערשטאנען, אז עס איז שלעכט. ווען מען וואלט דאס פערשטאנען מיט 10 יאהר צוריק, וואלט מען שוין דאן געווען אויפ'ן וועג צו בעזייטיגען די אורזאכען, וועלכע האבען געבראכט צום וועלט-קריזיס. אזוי ווי שוואכען נאך א רעגען, זענען נאכ'ן קריג א רייהע קליינע מלוכה'לעך אויפגעשטאנען. יעדע פון זיי האט ביי זיך איינגעפיהרט איהרע אייגענע מאנעטארע און האנדעלס-סיסטעמען. גאנץ אייראפע איז בעדעקט געווארען מיט א געדיכטע נעץ פון צאל-באריער'ן, און דער שטראם פון האנדעל איז אויף יעדען שריט און טריט פערהאלטען געווארען. יעדע מלוכה איז געווען פעראינטערעסירט, אז איהר האנדעלס-בילאנס זאל זיין אנ'אקטיווע, דורכ'ן פערגרעסערן דעם עקספארט פון סחורות און פערקלענערען דעם אימפארט פון אנדערע לענדער. גאר אזוי ווי דער עקספארט פון איין לאנד, שטעלט מיט זיך גלייכצייטיג פאר דעם אימפארט פון א צווייטען לאנד, האט ממילא געמוזט צוליב'ן בעגרעניצען פון אימפארט, אויך בעגרעניצט ווערן דער עקספארט פון יעדער מלוכה.

דער דאזיגער צאל-קריג האט פערשארפט דעם קריזיס. די עקאנאמישע לאגע פון אלע מלוכות איז זעהר א טרויעריגע. די אינדוסטריע און האנדעל ווערען אלץ מעהר און מעהר איינגעשרומפען, די ארבייטסלאזיגקייט וואקסט, און דאס ברעננט צום פערקלענערען פון דער קאנסומציע און צו ווייטערע רעדוקציעס פון פערשידענע ארבייטסווארשטאטען.

דאס איינציגע לאנד וואס האט זייט א סך יאהרען געהאלטען פון דער טראדיציע פון פרייען האנדעל — ענגלאנד — האט זיך יעצט אויך ארומגערינגעלט מיט א צאל-מויער. עס וועט איהר אבער דאס נישט העלפען. אויב עס וועט נישט ערקלערט ווערן א וואפענשטילשטאנד אויפ'ן שלאכט-פעלד פון צאל-קריג און מ'וועט נישט צושטערען צו צושמעלטערן די צאל-מויערן, דאן וועט די גאנצע אינדוסטריע אין האנדעל געהן לאיבוד. דעם 5-טען פעברואר ה. י. אויף דער פערזאמלונג פון די אקציאנער'ן פון ללאידס-באנק — איינע פון די 5 גרעסטע בענק אין לאנדאן — האט דער פרעזעס י. באמאן פיז, אין זיין רעדע צו די אקציאנער'ן, צווישען אנדער'ס געזאגט, „עס איז די העכסטע צייט. מ'זאל פערשטעהן, אז לענדער זיינען אבהענגיג איינע פון די אנדערע, און איין לאנד אהן דעם אנדער'ן, קאן נישט עקזיסטירען. דאס ארומרינגלען זיך מיט צאל-מויער'ן, איז א עגאאיסטישע און קורצזיכטיגע פאליטיק און קען ברענגען צו די טרויעריגסטע קאנסעקווענצען, — נישט גענוג געווען צאל-מויער'ן, האט מען איינגעפיהרט אין א גאנצע רייהע לענדער דעוויזען-בעגרעניצונגען, וואס בילדעט א ווייטערדיגע שטערונג אין דער ענטוויקלונג פון האנדעל. עס איז לעבעדיג, אז אמעריקע און פראנקרייך ווילען, דייטשלאנד זאל בעצאהלען איהרע מלחמה-חובות נאר אין גאלד, קיין סחורות ווילען זיי נישט. דייטשלאנד וואלט געקענט צאהלען איהרע חובות מיט סחורות, אויב עס וואלטען נישט עקזיסטירט אימפארט-בעגרעניצונגען, אנדער'ש איז זי באנקראט.

ווי בעקאנט, געפינט זיך גאלד אין א בעגרענצטער צאהל אויף דער וועלט, איין לאנד האט שטענדיג געצאהלט דעם אנדער'ען פאר סחורות מיט סחורות. גאלד האט נאר געדינט, אלס אויסגלייכונגס-מיטעל צו דעקען די דיפערענצען, ווען מ'וואלט געוואלט צאהלען פאר סחורות, נאר אין גאלד, וואלט קיין גאלד נישט געסטאיעט. די רעטונג פון הערשענדען קריזיס ליגט אין דער צושטערונג פון די צאל-מויער'ן.

יעקב נאמיאט

וועגען קינדער, וואס ווילען נישט עסען

פון ד"ר פ. באלדוואן

אין אלגעמיין ווערט אנגענומען, אז קינדער זיינען געבענשט מיט א גוטען און געזונטען אפעטיט. דאס אפטע צובאפען זיך פון דעם יונגווארג צו די עסענס אין די אייז-קאסטען און צו די נאשע רייען אויף די שפייז-פאליצעס. איז א גאנץ געוועהנליכע און נאטירליכע ערשיינונג.

אבער, נישט אפשטעהנדיג אויף דער ריכטיגקייט פון אט דעם פאקט, איז אבער אויך אמת, אז עס זענען דא קינדער, וואס „ווילען נישט עסען".

עס איז דא נישט די פראגע וועגען א קינד וואס איז נישט געזונט, אדער איז גלאט „נישט מיט אלעמען", און האט דעריבער א גוטע אורזאך פאר נישט וועלען עסען. איך האב ד'אין זינען דאס קאפריזנע קינד. וואס פערדרעהט מיט דער נאז ביי יעדען מאכל וואס מען גרייט אן אויפ'ן טיש און טרייבט זיינע עלטערן צו פערצווייפלונג מיט זיין „נישט האבען קיין אפעטיט".

אין אזוינע פאלען איז עס אבער שטענדיג די שולד פון די עלטער'ען גופא, אדער פון די וואס האבען די אויפזיכט איבער'ן קינד אין די יאהרען ווען זיינע געוואוינהייטען פארמירען זיך.

דער טעגליכער פראגראם פאר יעדען קינד דארף אין זיך איינשליסען דריי רעגולערע מאלצייטען פון געזונטער שפייז. מען זאל דאס נישט האלטען פאר א ווייטיגער זאך, נאר פאר א נויטיגקייט, איבער וועלכער עס קאנען נישט זיין קיין צוויי מיינונגען, און אויב דאס וועט דורכגעפיהרט ווערען אויף דעם ריכטיגען אופן אין דער טעגליכער רוטינע וועט נישט זיין קיין אידעאר צו בעקלאגען זיך אויף דעם קינד'ס מאנגעל אין אפעטיט.

ווען א קינד זאגט זיך אפ פון עסען די שפייז וואס מען גיט איהם, איז עס א סימן אז עס איז עפעס נישט אין ארדנונג מיט זיינע בעציהונגען צו זיין סביבה. די לאגע איז דאן ענליך צו דער לאגע פון א קינד וואס וויל זיך נישט לייגען רוהיג שלאפען אין. אוועקס און פערלאנגט, אונטער פערשידענע אויסריידען די אויפמערקזאמקייט פון דעם אדער יענעם מיטגליד פון דער פאמיליע.

אזא צושטאנד איז נישט דער רעזולטאט פון פיזישע ליידען, נאר גיכער פון א סאציאלער בעציהונג. דאס קינד האט בעמערקט אויסגעפונען, אז דורך מאכען קאפריזנע אנשטעלען קאן ער קריגען בעזונדערע אויפמערקזאמקייט. די בויטיגע געוואוינהייטען פון עסען רעגעלמעסיג, אדער פון געהען שלאפען אין צייט, ווערען ביי איהם פערביטען אויף א געוואוינהייט פון פיהרען עקשנות כדי מען זאל פון איהם מאכען א גאנץ וועזען. יעדעס קינד האט אנ'איינערליכען ווונש צו ווערען דער צענטער פון ארומיגער אויפמערקזאמקייט. ווייב ער געפינט אויס, אז דורך זיין מאכען סצענעס קריגט ער די געווינשטע רעזולטאטען וועט ער וואס אמאל מעהר מאכען אומאנגענעהמע סצענעס, כדי צו ציהען צו זיך ווייטערע אויפמערקזאמקייט.

אזא געוואוינהייט קאן זיך אבער זעהר שלעכט אפרופען אויף דעם קינד'ס שפעטערדיגען וואוילזיין. ווען ער וועט שוין זיין א דערוואקסענער און וועט דאן אויסגעפינען, אז ער איז נישט דער צענטער פון דער וועלט, וועט ער דערפון ליידען, און עס וועט שוין דאן שווער זיין דאס צו פערריכטען. עלטער'ען, וואס פערזיכטען נישט אזא מין האלטונג פון זייער קינד ווען עס איז נאך פריה, אדער, בעסער געזאגט, וואס זעהען נישט טאקע פריהצייטיג צו פערהיטען, אז ביים קינד זאל נישט ווערען אזא טבע, גרייטען בעצייטענס אן צוקינפטיגע צרות פאר זייער קינד.

דעם קינד'ס געוואוינהייטען אין בעצוג צום עסען ווערען פארמירט אין זיינע פריהסטע יאהרען. דעריבער מוז מען פון סאמע אנהויב איינפיהרען אנ'אטמאספערע פון רעגעלמעסיגקייט. מען מוז איהם געבען זיינע מאלצייטען אין בעשטימטע צייט-פונקטען, און די שפייז, וואס ער לאזט איבער אומבערירט, זאל פון איהם אוועקגענומען ווערען אהן שום בעמערקונגען. אויב דער דאזיגער מעטאד וועט אנגעווענדעט ווערען פון תחילת אן, וועט דאס קינד נעמען זיינע מאלצייטען ווי א נאטירליכע זאך.

ווען א קינד זעהט, אז מיט זיין נישט וועלען עסען פערשאפט ער אנדערע זארג און צרות, וועט ער זיין עקשנות ווייטער פראקטיצירען. קינדער האבען ליב אויפרעגונג, און עס פערשאפט דעם קינד הנאה, ווען ער קאן ארויסרופען א שטורם בלויז מיט זיין איינפאכער ערקלערונג: „איך וויל דאס נישט עסען".

מען זאל קיינמאל נישט זאגען צו א קינד אזוינע ווערטער ווי: „עס מיין קינד א קליין ביסעלע פון אט דעם-א, און טו צוליב דער מאמען!" אויך זאל מען צו א קינד נישט זאגען, אז ער זאל נישט אוועקגעהען פונ'ם טיש, ביז ער וועט נישט אויפעסען די גאנצע פארציע. אזא טאקטיק פערגרעסערט בלויז זיין איינרעדעניש אז ער איז דאס אויבערשטע פון שטויסעל. אויב ער וויל נישט עסען, זאגט גארנישט, און לאז ער זיך אוועקגעהען פונ'ם טיש און ליידען הונגער. דאס וועט איהם מיט דער צייט אויסקורירען פון זיין עקשנות.

א פויערישער אוניווערזיטעט אין סאוויעטען-פערבאנד

די קולטורעלע אויסבילדונג פון די ברייטסטע פאלקס-מאסען איז אין סאוויעטען-פערבאנד פון אנהויב אן א וויכטיגער פונקט אין דעם פראגראם פון טעטיגקייט. דערביי ווערט די בילדונג געפיהרט אזוי, אז זי זאל האבען וואס מעהר פראקטישע נוצען. אין די דערפער איז פאר די פויערים אויפגעבויט געווארען א גאנצע רייהע ספעציעלע דארפישע אוניווערזיטעטען, וואו די פויערים, ריכטיגער, די פעהיגסטע און צוגעפאסטסטע צווישען זיי, זאלען קריגען די מעגליכקייט אויסצובילדען זיך אין די פערשידענע צווייגען פון לאנדווירטשאפט. אזעלכע פויערישע אוניווערזיטעטען זיינען שוין דא אין א סך געגענטען און די צאהל פון זייערע סטודענטען וואקסען מיט יעדען יאהר.

דאס ווארט פויער פערשווינדט איינענטליך אלץ מעהר און מעהר אין דער סאוויעטישער שפראך. דער פויער איז דאך איצט מעהרסטענס א מיטגליד פון א קאלעקטיווער ווירטשאפט, ער אליין א קאלעקטיווער ווירט, אדער פערקירצט: קאלווירטניק, אין רוסיש „קאלכאזניק" פון די צוויי ווערטער „קאלעקטיוואיע כאזיאיסטווא". אין די סאוויעטישע צייטונגען רעדט מען נישט וועגען פויערישע „קרעסטיאנסקיע" אוניווערזיטעטען נאר וועגען „קאלכאזניע" (אין יודיש: קאלווירטישע אוניווערזיטעטען).

איז אט וועגען אזא קאלווירטישען אוניווערזיטעט, וואס געפינט זיך אין אוקראינע ווערט דערצעהלט אין איינעם פון די לעצטע נומערן „איזוועסטיא", וואס ווערט דארט געלערנט? וויסענשאפטליכע מעטאדען פון פערזייען, בעזייטיגען און שניידען; די נייסטע דערגרייכונגען אין דער ווירטשאפט פון פיה-צוכט: עקספערימענטען מיט אלערליי סארטען תבואה; קאמף געגען דער פעסט פון פאראזיטען, פון אלערליי אינזעקטען, וואס מאכען א תל פון דער גערעטעניש, און ענליכע זאכען.

ווער זיינען די סטודענטען? קאלווירטניקעס. מיט אנדער'ע ווערטער, ארבייטענדיגע פויערים. זיי קומען אויף א סעזאן אדער צוויי, לערנען זיך אויס וואס מען דארף, און פאהרען צוריק אין דארף צו טון פראקטישע ארבייט אלס, אנווייזער און אנפיהרער. צווישען די סטודענטען זענען פערהאן סיי פרויען, סיי מענער, סיי מיטעל-יעהריגע און סיי יונגע. אין דעם ארטיקעל וואו דער דאזיגער קאלווירטישער אוניווערזיטעט ווערט בעשריבען, איז פערהאן א בילד פון איינעם פון די סטודענטען, וואס איז גאנץ ווייניג ענליך צו דער געוועהנליכער פארשטעלונג, וואס מיר האבען יועגען סטודענטען. ער זעהט גיכער אויס ווי אנ'עלטערער יוד מיט א גרויסער באָרד און מיט א שטריימעל אויפ'ן קאפ. אין דער באָרד זיינען ד אגרויסע פאסען. מיט איין ווארט, אנ'עלטערער מענש, בעהנטער צו 50 איידער צו צוואנציג. אבער ער איז א „שלאגלער", דאס הייסט איינער, וואס האט זיך ספעציעל אויסגעצייכענט מיט זיין פלייסיגקייט און פעהיגקייט אין זיין דארפישער ארבייט, און דערפאר קומט איהם, דעם חבר מארגון ווי ער הייסט צו פאהרען אין אוניווערזיטעט און זיך לערנען. דער דערמאנטער קאלווירטישער אוניווערזיטעט איז פערבונדען מיט די העכערע לערן-אנשטאלטען, וואס געפינען זיך אין די שטעט און אויך מיט די דארטיגע ביבליאטעקען, כדי די דארפסלייט זאלען קאנען בעקומען די בעסטע לערן-מעטאר'ען און שטעהן אין פערבינדונג מיט די נייסטע טעכנישע דערפינדונגען.

ד"ר טשעבניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען
ווילינסקי, זאלצוואסער, לוביטש, סלאבאדסקי, הערשנער, פישמאן, שמירגעלד, שמערלאווסקי
ווי אויך וויזיטען אין שטאט,
עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט
צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטראפאלסקא
א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

די צוזאמענגעגאסענע בענק, דרעזדנער באנק און די דאנאט-באנק בילדען איצט די גרעסטע באנק-אינסטיטוציע אין דייטשלאנד

אויבען אין ווינקל: דיר. ריטשער, אונטען לינקס: שטאטסעקרעטאר בערגמאן, די לייטער פון דער פעראייניגטער באנק

דער אמעריקאנער מעכאניקער קיערפ

האט קאנסטרואירט אנ'אויטא, אין וועלכען מען קאן קערעווען אויך די הינטערשטע רעדער. דאס האט א גרויסע בעדייטונג ביים לענקען מיט דעם אויטא.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג יח 25 אדר א' תרצ"ב

פעברואר
זון-אויפגאנג 6.46
זון-אונטערגאנג 4.54

יודישע נאכט-פאגאטאוויע אויף פאלעשיע

ווערט איגניכן געשאפן אויף דער איניציאטיוו פון „נייעם פאלקסבלאט"

מעדיצינישע הילף פאר אלע איינוואוינער אהן אונטערשיד פון גלויבען

אין מאנטאג'דיגען „נייעם פאלקסבלאט" האבען מיר אין אן ארטיקעל א. ג. „75000 נפשות אויף פאלעשיע טארען נישט זיין הפקר" אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו שאפען א קאנטאקט פון פאלעשיע מיט דער שטאט. מחמת דעם, וואס פאלעשיע האט אין משך פון דער נאכט קיין שום פערבינדונג נישט מיט דער שטאט, דראהט א סכנה פאר די ארטיגע 1500 איינוואוינער אין פאל פון א פלוצליגער ערקראנקונג, שרפה א. ד. גל.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט דאס ארטיקעל אין „נייעם פאלקסבלאט" געהאט דעם געהעריגען ערפאלג: נאך דעם זעלבען אוונט, ד. ה. מאנטאג, איז פון א גרעסערע צאהל יודישע איינוואוינער אויף פאלעשיע פארגעקומען א בעראטונג, אויף וועלכע ס'איז בעטראכט געווארען דער אפעל פון „נייעם פאלקסבלאט", און נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען אויף פאלעשיע א יודישע נאכט-פאגאטאוויע און אויך מעדיצינישע הילף ביינאג. די מעדיצינישע הילף וועט געגעבען ווערען אלע איינוואוינער אהן אונטערשיד פון רעליגיע.

צו דעם צוועק איז אויפן ארט געוועהלט געווארען א גרינדונגס-קאמיטעט פון 7 פערזאן, וועלכע דארפען זיך פערנעמען מיט דער גרינדונג פון דער נאכט-פאגאטאוויע, וועלכע זאל שוין איבערמארגען אנהויבען די טעטיגקייט.

קומענדיגען זונטאג 6 אוונט קומט פאר די ארגאניזאציאנס-פערזאמלונג אויף פאלעשיע, דאנילאווסקא גאס 7 וו. 28 צו וועלכער אלע איינוואוינער דארפען פינקטליך קומען.

יאראנאווסקי בעפרייט געווארען

וויצע-פרעז. ד"ר וויעלינסקי אלס עדות אין פראצעס פון ראטמ. פאטקאנסקי — יאראנאווסקי

אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען די פארזעצונג פון דעם בעקאנטען פראצעס, וואס דער פעזעסישער ראטמאן יוזעף פאטקאנסקי האט פערפיהרט געגען פערוואלטונגס-מיטגליד פון לעבענסמיטעל-קאאפעראציע, פראנציששעק יאראנאווסקי.

דער פראצעס איז דעם 12. ד. ח. אפגעלעגט געווארען, כדי ארויסצורופען אלס עדות דעם וויצע-פרעזידענט ד"ר וויעלינסקי.

ווי בעקאנט, איז דער פראצעס פערפיהרט געווארען צוליב דעם, וואס יאראנאווסקי האט דיינערצייט זיך געווענדעט צום וו.-פרעזידענט ד"ר וויעלינסקי און דערצעהלט, אז ראטמ. פאטקאנסקי איז בעזייטיגט געווארען פון קאאפעראציע, אז ער האט זיך אויסגעבויט צוויי הייזער פון די ציגעל, וואס זענען בעשטימט געווען פאר די מאגיסטראט-הייזער אויף פאלעשיע.

וויצע-פרעזידענט ד"ר וויעלינסקי, וועלכער איז ארויסגעטרעטען אלס עדות ערקלערט, אז פ. איז פריהער געווען אן ארימאן. אבייטענדיג אין מאגיסטראט, האט ער בעקומען 230 ביז 250 זל. א חודש פענסיע. ער האט נישט געהאט קיין שום אנדערע הכנסות פון וועלכע ער האט געקענט מאכען א פערמעגען. ד"ר וו. דערצעהלט ווייטער, אז פ. האט געקויפט א קינא אין בזשעזשין פאר 10 טויזענד זל. ער האט אויך געהערט, אז יאראנאווסקי האט זיך געזאלט אויסדריקען, אז פאטקאנסקי איז א לאבוז, און מ'דארף מיט איהם איבעררייסען.

דאס געריכט האט דאן געשטעלט אויף א קאנפראנטאציע דעם עדות מיט יאראנאווסקי און איינגעקלען.

דער אדוואקאט האט דאן פארגעשטעלט פאר'ן געריכט א גאנצע רייהע בעווייזען, אז דעם מאגיסטראט איז נישט בעוואוסט, ס'זאל פעהלען ציגעל פון מאגיסטראט, אז דעם קינא אין בזשעזשין האט פ. נישט געקויפט נאר געפאכטעט.

דאס געריכט האט יאראנאווסקין בעפרייט פון יעדער שולד.

שטייער-קאלענדאר אויפ'ן חודש מערץ

(2) אין חודש מערץ דארפען געצאהלט ווערען פאלגענדע שטייערן:

ביז'ן 15-טען מערץ ד. י. דארף איינגעצאהלט ווערען דער אומזאץ שטייער פון די אומזאצען זענען געמאכט געווארען אין פעברואר פון די האנדעלס-אינטערנעמונגען פון 1-טער און 2-טער קאטעגאריע און פון אינדוסטריע-אונטערנעמונגען פון 1-טער ביז 5-טער קאטעגאריע, וועלכע פיהרען האנדעלס-ביכער.

ביז'ן 5-טען מערץ דארף איינגעצאהלט ווערען די רעשט פון הכנסה-שטייער פון די, וואס ציהען זייערע הכנסות פון פערשידענע הכנסה-קוועלען.

ביז'ן 7-טען מערץ — הכנסה-שטייער פון אנגעשטעלטע, עמעריטור.

אין מערץ זענען אויך צאהלבאר די פערלענגערטע שטייערן, וואס זענען פינאנדערגעלעגט געווארען אויף ראטעס, פון וועלכע דער טערמין פאלט אויס אין מערץ. אויך די שטייערן, אויף וועלכע די שטייער-צאהלער האבען דערהאלטען „נאקאזען" מיט טערמינען אויף מערץ.

ווי דער מסחר אזוי דער מאגיסטראט...

מאגיסטראט-בעאמטע אויפגעהאלטען די פענסיעס

(2) שוין א לענגערע צייט, ווי דער מאגיסטראט געפינט זיך אין פינאנציעלע שוועריגקייטען, צוליב וואס ס'ווערען נישט אויסגעצאהלט רעגולער די פענסיעס פאר די בעאמטע. א סך בעאמטע האבען נישט בעקומען אויסגעצאהלט פאר יאנואר, אין דער צייט ווען ס'ענדיגט זיך שוין פעברואר.

נעכטען האבען בעקומען אויסגעצאהלט די בעאמטע פון דער אדמיניסטראציע-אפטיילונג און היינט יעט אויסגעצאהלט ווערען די בעאמטע פון דער בילדונג-און קולטור-אפטיילונג.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האבען זיך די פראפ. פעראיינען ווענען דעם ענין געווענדעט צום פרעזידענט זשזמיענצקי, וועלכער האט די דעלעגאציע פערזיכערט, אז די בעאמטע וועלען ביז'ן סוף חודש בעקומען אויסגעצאלט די פענסיעס

גאסען-יונגען בעפאלען מענשען

אין מיטען גאס און שפאלטען קעפ

(2) נעכטען איז די פאליציי און די פאגאטאוויע אלארמירט געווארען צו א גאנצע רייהע אנפאלען, וואס זענען אויסגעפיהרט געווארען פון גאסען-יונגען אויף דורכגעהער.

אויף רוג פשעיאזד און טארגאווע זענען עטליכע לאבוזעס בעפאלען דעם 42 יעהריגען יהושע יאבלאן, פון פשענדזעלניאנא 3 און מיט אייזענס איהם געשפאלטען דעם מח.

אויף דרעוונאווסקא 63 איז בעפאלען געווארען סטאניסלאוו וויערטשינסקי. א דריטער איבערפאל איז פארגעקומען אויף פעטריקאווער 83 אויף וויטאלד בוקסבוים (זאכאדניא 51).

פאליציי זוכט די צעהוליעטע גאסען-יונגען.

לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט

שליסט אן אפמאך מיט'ן יוסטיץ-מיניסטעריום

פעטריקאווער קרייז-היפאטעק ווערט איבערגעטראגען קיין לאדז

(2) קיין לאדז איז נעכטען געקומען דער דעפארטאמענט-דירעקטאר פון יוסטיץ-מיניסטעריום — לוויאטקאווסקי. ער איז געקומען אין דער אנגעלעגענהייט וועגען בויען א נייע הויז פאר דער היפאטעק ביים לאדזער קרייז-געריכט.

דיר. קוויאטקאווסקי האט דערוועגען אונטערהאנדעלט מיט דער קרעדיט-געזעלשאפט, אז זי זאל פערפאכטען איהר הויז אויף פאמארסקא 21 פאר דער קרייז-היפאטעק, וועלכע ווערט איבערגעפיהרט פון פעטריקאוו קיין לאדז.

צו קיין קאנקרעטען בעשלוס איז נישט געקומען. די קרעדיט-געזעלשאפט האט אין פרינציפ מסכים געווען צו פערפאכטען איהר הויז אויף 20 יאהר.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וועט ד. 2-טען מערץ פארקומען אין דער קרעדיט-געזעלשאפט אן אלגעמיינע פערזאמלונג, אויף וועלכער עס וועט בעשטעטיגט ווערען דער אפמאך צווישען דער קרעדיט-געזעלשאפט מיט'ן יוסטיץ-מיניסטעריום.

דיר. קוויאטקאווסקי וועט וועגען דעם נאך אמאל קומען קיין לאדז.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

וועלכע פאבאראוועצע דארפען זיך שטעלען צו דער קאמיסיע?

(אג) דעם 28-טען ד. ח. וועט אויף אל. קאשטשושקי 21 אפהאלטען איהר זיצונג די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פון יאהרגאנג 1910 און עלטערע, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט ערלעדיגט זייער צוגעהעריגקייט צום מיליטער-דינסט.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך שטעלען די פאבאראוועצעס, וואס וואוינען אין די געגענדען פון די 1. 4. 6. 8. 10. 12. 13 און 14-טע קאמיסאריאטען.

וויפיל פאבריקען און וויפיל ארבייטער

זענען געווען טעטיג פערגאנגענע וואך

(2) פערגאנגענע וואך זענען לאדזער פאבריקען געווען טעטיג. 6 טעג איז דער וואך האבען געארבייט 84 פאבריקען מיט 6407 ארבייטער. 5 טעג 15 פאבריקען מיט 2091 ארבייטער. 4 טעג 9 פאבריקען מיט 745 ארבייטער. 3 טעג 10 פאבריקען מיט 641 ארבייטער. סך הכל זענען געווען 118 פאבריקען מיט 9884 ארבייטער. נישט טעטיג זענען געווען 13 פאבריקען.

מוטער-מערדער אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

ווערט פער'משפט צו 12 יאהר שווערע תפיסה און פערלירען די רעכט

(2) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם 43-יעהריגען אנטאני יאנקאווסקי, וועלכער איז דעם 8. נאוועמבער פ. י. געוואלט ערמארדען זיין מוטער מארצעלא יאנקאווסקא מיט'ן צוועק זי צו בערויבען.

ווי ס'שטעלט זיך ארויס, האט דער אנגעקלאגטער געארבייט אין דער פאבריק אין פעטריקאוו, וואו ער איז שוין אמאל פער'משפט געווארען צו 5 יאהר תפיסה פאר'ן דערשטעכען זיין פרוי.

דער אנגעקלאגטער איז זיך נישט מודה צו דער שולד, ער ערקלערט, אז דעם קריטישען טאג, האט ער געמאכט דעם אמת'ען „שהכל". קומענדיג אהיים, האט די מוטער איהם געוואלט מכבד זיין מיט א האק. ער האט איהר געוואלט די האק ארויסרייסען, און היות ווי ער האט געהאט אין קעפעל, האט די האק געטראפען דער מוטער אין קאפ אריין, דערנאך האט ער איהר צוגענומען דאס „קניפעל" מיט 50 זל., וואס זי האט געטראגען אויפ'ן הארץ. פאר דעם געלד האט ער זיך געקויפט א בורקע פאר 20 זל., א היטעל פאר 5 זל. דאן איז ער אוועק קיין זד.-יוּאליא, וואו ער האט פערטרונקען די רעשט געלד.

די עדשטע ווערט אויסגעהערט די מוטער. ווען זי געהט צום ריכטער-טיש בעקומט זי א ספאזמען-אנפאל. צוליב וואס דער פארזיצער בעפרייט זי פון עדות-זאגען, זי בעט אבער דעם געריכט, צו בעפרייען איהר זוהן פון יעדער שטראף.

ס'ווערען נאך אויסגעהערט עטליכע עדות, וועלכע ברענגען קיין איבעריגע נייעס נישט אריין.

די פרוי פון אנגעקלאגטען גיט איבער, אז איהר מאן איז אמאל געווען א פאליציאנט, ער איז אבער פון זיין אמט דערווייטערט געווארען צוליב זיין שיכור'ן. דעם 7-טען אפריל 1919, האט זי דער מאן געשטאכען מיט א מעסער. דא ברעכט די פרוי אויס אין א געוויין.

נאכ'ן אויסהערען די אדוואקאטען און דעם פראקוראר טראגט דאס געריכט ארויס א פסק-דין, לויט וועלכען אנטאני יאנקאווסקי ווערט פער'משפט צו 12 יאהר שווער'ע תפיסה און צו פערלירען די רעכט. דער אנגעקלאגטער האט דעם אורטייל רוהיג אויסגעהערט. די מוטער דאגעגען האט בעקומען א ספאזמען-אנפאל, צו וועלכען מ'האט געמוזט ארויס רופען א דאקטאר.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלטע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט, דאנערשטאג — נור 1 פארשטעלונג 9.45 אין אוונט
ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע פון 25-טען יובילעאום-פראגראם

„שמחות ביי יודען"

אין 2 טיילען, 14 בילדער.

1) פראלאג, 2) בין מנחה למע־יב, 3) וואלס, 4) קבצנזאהן און הונגערמאן אין 1932, 5) וויא, פערדעלעך!.. 6) אביוש און דאברוש 7) שמענדריקעס, 8) גאראנגעל, 9) שרה-באנדע, 10) אלע זענען גוט, 11) אינדרא, 12) ראוי לחופה, 13) דער ארעסטאנט פון נאוואמיעסקא, 14) לאדז אויפ'ן הימעל

טעקסטען: מ. בראדערזאן, י. אבערזשאנעק, א. גאלדפאדען און פ. פיאדראוו. מוזיק: קאמפ. דוד בייגעלמאן, פ. לישט און פאלקס-מאטיווען. דעקאראציעס און קאסטיומען: דינה מאטיס. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער. קאנצערט-מייסטער: ש. ביינעלמאן, בינע-אינספ מ. קאן.

עס בעטייליגען זיך (לויט א"ב): ש. גאלדשטיין, מרים דאלסקא, ש. דזשיגאן, שיינע מרים, צילי סטאל, מ. פעטערמאן, מ. פולאווער, מ. קאן, ל. רינגלאס. י. שומאכער, י. שיפער און א קינסטלערישער טאנץ-קווארטעט. די קאסע איז אפען פון 6 א זייגער אין אוונט.

קאטאוויצער „גאסטראלארען" געקומען קיין לאדז אויף „ארבייט"

ביז וואס, ווען, וועלען זיי דערווייל זיצען אין טורמע

(2) פערגאנגענע נאכט, האט א פאליצייפאטרול פערהאלטען אויפ'ן פאביאניצער שאסע דריי עלעגאנט-געקליידעטע יונגעלייט מיט וואליזעס אין די הענד.

אין אויספארשונגס-אמט, וואו זיי האבען זיך לעגיטימירט, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז זייערע מיליטער-ביכלעך זענען געפעלשטע.

נאכ'ן פערהער, האבען זיי זיך מודה געווען, אז זייערע מיליטער-ביכלעך זענען געפעלשטע, און די וואליזעס זענען געווען געווארען איינברעךמכשירים אויף אויסצופיהרען גנבות.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט. זענען זיי הוגאן שמידט, ווילהעלם מישלער און רישארד בושקע. זיי זענען נאר וואס געקומען פון קאטאוויץ קיין לאדז אויף „גאסטראלען".

פון האנדעלס-געריכט

פירמע „ברונא ראזענבערג“ רעגולירט אויף 15 פראצ. — שטרימף-פאבריק „סעלאם“ פערעפענטליכט אנ'אופאדלאשטש

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האנדעלס-גע־ריכט, איז פערעפענטליכט געווארען אנ'אופאד־לאשטש דער פירמע „סעטאם“, זאקען - פאבריק (מאטע׳קי 9) דער טערמין פון צייטוו. פערעפענט־ליכען דעם אופאדלאשטש, איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 22־טען אקטאבער פ. י.

אין יולי 1931, האט די פירמע „סעטאם“ זיך געווענדעט צום האנדעלס-געריכט וועגען א „נאדזור“. נאר נאך איידער דאס געריכט האט די ביטע בעהאנדעלט, האט די פירמע „סעטאם“ צו־ריקגעצויגען איהר ביטע. דאס איז געשעהען צוליב דעם, וואס די פירמע האט אונטערהאנדעלט מיט איהרע קרעדיטארען און אויף פערשידענע אופנים מיט זיי אדורכגעקומען. די פירמע האט זיך שוין אנגעהויבען צו סאנירען און דער „אופאדלאשטש“ איז פאר אלע געווען א גאנץ אומגעריכטע זאך.

מיר דערוויסען זיך פאלגענדע פרטים וועגען דאזיגען „אופאדלאשטש“, בעת דער ביטע וועגען „נאדזור“, האט די פירמע „סעטאם“ אויך געהאט וועקסלען ביי דער אויסלענדישע פירמע טאיאם איוועגס. די וועקסלען האט די פירמע איוועגס בע־קומען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור“, וועלכע האט די וועקסלען בעקומען פון „סעטאם“ פאר גארן.

דערווייל איז ערקלערט געווארען דער „נאד־זור“ אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור“ און אלס פארזיצער פון אויפזיכטס־ראט איז בעשטימט גע־ווארען דער ה' גילבער, פערטרעטער פון דער פירמע איוועגס.

פאריגע וואך איז פארגעקומען אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג פון די אקציאנערען פון דער „ווידזע־ווער מאנופאקטור“ און ה' גילבער איז געווארען אויס פרעזעס, צוליב דעם, רעכענט מען, האט ה' גילבער גענומען די וועקסלען פון דער פירמע „סעטאם“ און ערקלערט א „אופאדלאשטש“, דערפאר ווייל „סעטאם“ געהער צו פערזאנען, ווע[illegible] זעהר באהענט צו דער „ווידזעווער מאנופאקטור“. דער פארשלאג וועגען „אופאדלאשטש“ פאר „סע־טאם“ איז אריינגעטראגען געווארען דורך אהיג. מאנטלאק עטליכע מינוט פאר'ן שליסען די סעסיע פון האנדעלס-געריכט.

* * *

דער פירמע ברונא ראזענבערג, זייד-געשעפט (פעטריק. 103) איז אין אויגוסט 1930 פערעפענט־ליכט געווארען אנ'אופאדלאשטש.

אויף דער זיצונג פון די קרעדיטארען פון 2־טען יאנואר ד. י. איז געשלאסען געווארען אנ־אפמאך לויט וועלכען ראזענבערג רעגולירט אויף 15 פראצ. געגען דעם אפמאך זענען ארויסגעטרע־טען עטליכע קרעדיטארען. דאס געריכט האט אבער דעם אפמאך בעשטעטיגט, און דער פירמע „ברונא ראזענבערג“ צוריקגעגעבען די סוחרישע עהרע.

* * *

דאס געריכט האט דערלויבט דעם סינדיק פון דער געפאלענער פירמע „דווארצע אוטאבוסאווע“ צו פערפאכטען דאס פערמעגען פון דער פירמע.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „ס. דאמאנסקי און שותף“, האט דאס געריכט ערלויבט אויסצוצאהלען די ארבייטער און די אנגע־שטעלטע.

* * *

דאס געריכט האט אפגעזאגט די ביטע פון דער געפאלענער פירמע אברהם פיליפאווסקי וועגען א רעגולאציע אויף 15 פראצ. די פירמע אפע־לירט צום אפעלאציע-געריכט אין ווארשע.

3 מיליאן זל. אויף קאנאליזאציע-ארבייט

האט אסיגנירט דער מאגיסטראט אויפ'ן יאר 1932

(2) ווי מיר דערוויסען זיך פון דער קאנא־ליזאציע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, זענען צום פריהליגג פארגעזעהען פאלגענדע קאנאליזאציע-ארבייטען:

גענויערטע קאנאלען וועלען אדורכגעפירט ווערען אויף א שטח פון 2553 מעטער. רויהר־קאנאלען 1774 מעטער.

קאנצעסיאנירטע ארבייטען וועלען אין קו־מענדיגען יאהר אדורכגעפיהרט ווערען אויף דריי פונקטען: אויף קילינסקא, צווישען נארוטאוויטשא און דער לודקא, אויף אל. 1 מאי מיט די זייטען־גאסען, זשעראמסקא פון אלטע וואלטשאנסקא.

צו דעם צוועק איז אסיגנירט געווארען דריי מיליאן זלאטי.

א „פארמעלע מלחמה“ אויף דער פרינציפאלנא גאס

6 שווער פערוואונדעטע זענען געבליבען אויפ'ן „שלאכט-פעלד“ און די איבריגע איז... קאמיסאריאט

(2) אויף פרינציפאלנא גאס 36 איז געכ עו ארויסגעבראכען א „מלחמה“, בעת וועלכער ס'זענען געפאלען פערוואונדעטע און צעשטאכענע. די פא־גאטאוויע האט געגעבען הילף: סטריעוווסקי, ראמאן וואלאק, פראנטשישעק זאבאראווסקי, סטאניסלאוו ס'לטישאק, טשעסלאוו יוזעפיאק און אדאם יוזע־פיאק.

די „מלחמה“ איז אויסגעבראכען צוליב דעם וואס יוזעף סטריעיוסקי, וועלענדיג בקמה-נעמען אין זיין שכן אדאם יוזעפיאק דערפאר, וואס דער לעצטער האט איהם אנגעקלאגט אין געריכט פאר שלעגעריי, צוליב וואס דאס געריכט האט סטריעוו־סקי'ן פערמשפט צו א חודש תפיסה.

ווען סטריעוווסקי איז נעכטען אהיימגעגאנגען, איז איהם בעפאלען יוזעפיאק צוזאמען מיט זיינע „פשיאטשעלעס“ זאיאץ, וואלאק און זאבאראיוסקי און איהם גענומען שלאגען מכת רצח אויף די געשרייען פון בעפאלענעם איז אנגעקומען זיין זוהן טשעסלאוו און אנדערע לאקאטארען, און ס'האט זיך ענטוויקעלט א פארמעלע שלאכט.

אלע שלעגערס זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכע פעראנטווארטליכקייט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) פאטאש (פל. קאשטשעלני 10), כארעמזא (פאמארסקא 12), מילער (פעטריק. 46), עפשטיין (פעטריק. 225), גארטשינסקי (פשיאזד 59), אנטא־ניעוויטש (פאביאניצקא 50).

דרינגענדע שטיצע פאר ארבייטסלאזע

דער מאגיסטראט איז מודיע, אז דעם 22 פעברואר האט מען אנגעהויבען אויסצאהלען די דרינגענדע שטיצע פאר'ן חודש פעברואר, פאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטען אויס א פאמיליע.

נישט פערהייראטע האבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. די אויסצאהלונגען קומען פאר אין לאקאל פון אונטערשטיצונגס-אמט פאר אר־בייטסלאזע, זשעראמסקי 74 פון 9 פריה ביז 2 ביימאג, לויט פאלגענדען סדר:

היינט, דאנערשטאג, ד. 25 פעברואר די גע־מען וואס הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

P. R. S.

מארגען, פרייטאג, ד. 26 פעברואר:

T. U. W. Z. Ż.

וועגען פערלענגערן די שטיצע פאר ארבייטסלאזע

(אג) דעם 25 יאנואר האט די הויפט פער־וואלטונג פון ארבייטסלאזען פאנד אין ווארשא אנ־גענומען א בעשלוס וועגען פערלענגערען די אונ־טערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע פון 13 וואכען אויף 17.

ביז דעם היינטיגען טאג איז אבער אזא פעראָרדנונג וועגען פערלענגערען אויף א געזעצ־ליכען אופן די שטיצע, נישט ארויסגעגעבען גע־ווארען, צוליב דעם איז דער פארשטעהער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען פראצא ה' זובערט נעכטען ארויסגעפאהרען קיין ווארשא בכדי צו אינ־טערווענירען אין ארבייטס מיניסטעריום.

היינט און פאלגענדע טעג!
אזעלכעס. וואס לאדז האט
נאך נישט געהערט!
איבערשעהנער קלאנג-מייסטערווערק
רעזשי פון William Wilcou
„ציגיינער־
ראמאנסען“
אויסגעפיהרט דורך דער שעהנער
BRYGIDA HELM
דעם טעמפעראמענטפולען
Józef Schildkraut
און דעם וועלטבאריהמטען ציגיינער־
ארקעסטער RODEGO
דראמע פון גרויסער ליבע און אפפערונג
אויס. פראגר.: קלאנג-צוגאב און אקטואל.

דער זאל איז שטארק בעהייצט.
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג,
שבת און זונטאג - 12 א זייגער בייטאג
פאפולערע פרייזן פון די פלעצער.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע“
דירעקציע ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

היינט ווערט נישט געשפילט.
קריזיס-פרייזען פרייטאג און שבת אוונט פון 80 גר. ביז 2.50
קריזיס-פרייזען שבת 4 נאכמ. פון 50 גר. ביז 2 זל. 1-טע רייה

מארגן, פרייטאג, שבת ביינאג און 9 אוונט
ווייטערע גאסטשפילען פון בעריהמטען אמעריקאנער בוף-קאמיקער
דזשעק
רעכטצייט
אין דער גרויסער שלאגער-אפערעטע
יאנקעלע כוואט
20 שלאגער־נומערן איינער שענער פון 2-טען
מיט דעם אנטייל פון דער גוט-בעקאנטער ארטיסטין-זינגערין יוכבד זילבערג.

פערזארגט אייך בעצייטענס מיט בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע.
פאספארטו'ס און הנחה בילעטען נישט גילטיג.

ר. איזראעל.

קאפעלע

א סענסאציאנעל־עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

:106

זשארזש האט בעשלאסען זיך צו דערוויסען דעם אמת וועגען דזשימי, דאס האט ער געקענט טון נאר דורך דעם מיידעל, וואס איז געקומען מיט דעם בריף, ער האט דעמאלסט גאנץ גענוי געהערט, אז דאס מיידעל איז געקומען אין שליחות פון דעם אדוואקאט פזשיגורסקי, זשארזש איז נאך דעמזעלבען טאג אוועק צום אדוואקאט, ער האט זיך אוועקגע־זעצט צוזאמען מיט אלע קליענטען אין ווארטע־צימער און געווארט אויף זיין רייה, ווען ער איז אריין אין אויפנאהם-צימער האט ער גלייך ביי איינעם פון די טישען בעמערקט דאסזעלבע מיידעל, וואס האט דעמאלס געברענגט דעם בריף צו דזשימי. ער איז גלייך צו איהר צוגעגאנגען און זיך אוועקגע־שטעלט אין א פויזע, ווי ער וואלט געוואלט מיט איהר רעדען אויף דעם אופן, אז קיינער זאל דאס נישט הערען

— איהר דערקענט מיך, פריילין, האט זשארזש געפרעגט

מרים האט אויפגעהויבען דעם קאפ און אנ־געקוקט זשארזשן, דאס פנים, בעזונדערס די אויגען, זענען איהר געווען שטארק בעקאנט און זי האט אנגעשטרענגט איהר זכרון, כדי זיך צו דערמאהנען וואו און ווען זי האט דעם דאזיגען מענש גע־זעהען, סוף כל סוף האט זי איהם דערקענט און זי האט געזאגט

— יא, איך האב אייך דערקענט, איך האב אייך געזעהען אין דער וואוינונג פון יאקוב גרינ־פעלד, בעת איך האב דארט אהינגעברענגט צו איהם א בריף

זשארזשן איז גלייך דער ענין געווארען אויפ־פאלענד, פון די ענינים וואס דאס פריילין האט ער־לעדיגט האט אין ביורא, האט ער זיך נישט גע־קענט פארשטעלען, אז זי זאל דורך דעם אדוואקאט אויך בענוצט ווערען צום אפטראגען בריף, זשארזש מיט זיינע דורכדרינגליכע אויגען האט זיך דעריבער גלייך משער געווען, אז דעם בריף וואס זי האט געברענגט איז געווען א זעהר וויכטיגער און זיין ביגייריגקייט איז נאך מעהר געוואקסען, מרים האט ווייטער גערעדט

— איך בין נאך אייך שולדיג א דאנק. דאס האט איהר מיך ארויסגעראטעוועט דעמאלט פון אנ־אנפאל פון א ברוטאלען גאסט וואס איז געווען אויף דער שמחה.

— איהר האט נישט פארוואס צו דאנקען, האט זשארזש מיט דער גאנצער העפליכקייט געזאגט, איך האב געטון וואס די אנשטענדיגקייט פערלאנגט

— מיט וואס קען איך אייך דינען, מיין הער?

— איך הייס מארק קרעשאוו און בין אהער־געקומען אלס קליענט צום אדוואקאט פזשיגורסקי, צופעליג האב איך אייך דא געטראפען

— דער אדוואקאט איז היינט נישטא אין ווארשא, איך פערטרעט איהם אויף וויפיל איך קען ער־לעדיגען די לויפענדע ענינים, אפשר וועט איהר מיר זאגען וועגען וואס ס'האנדעלט זיך.

— איך וואלט דעם אדוואקאט געוואלט איבער־געבען צו פיהרען א פראצעס טאקע געגען יאקוב גרינפעלד צו וועלכען איהר זענט דעמאלס געקומען

— געגען יאקוב גרינפעלד האט מרים פער־וואונדערט א קוק געגעבען אויף זשארזשן, דוכט זיך מיר, אז דאס וועט זיין אוממעגליך

— פארוואס, פריילין, זשארזש האט שוין בע־מערקט, אז ער איז אויף דעם ריכטיגען וועג און האט נישט געוואלט דערלאזען, אז דאס פריילין זאל לאנג טראכטען

— פארוואס איז דאס אוממעגליך האט ער ווי־דעראמאל געפרעגט

מרים האט זיך געכאפט, אז זי טאר נישט קיין סך רעדען, אז זי מוז זיין זעהר פארזיכטיג און דער־ריבער גלייך זיך צוריקגעכאפט

— איבעריגענס קען איך אייך דעם דאזיגען ענין נישט ערלעדיגט, איהר וועט מוזען קומען ווען דער אדוואקאט פזשיגורסקי וועט דא זיין

— דאס איז לייד'ער פאר מיר אוממעגליך, האט זשארזש שנעל געענטפערט, נאך היינט ביינאכט מוז איך אוועקפאהרען אויף עטליכע טעג און דער פראצעס איז א דרינגענדער, איך וואלט אייך זעהר גע־בעטען, אז איהר זאלט דאס פאר מיר טון און אי־בערנעהמען דעם פראצעס

— ווען איהר אפשר געהט צו אנ'אנדער אד־וואקאט, האט מרים פילדייטיג געזאגט

— דאס איז אויך אוממעגליך, ווייל איך ווייס אז אדוו. פזשיגורסקי פיהרט אלע פראצעסען פון יאקוב גרינפעלד

מרים איז געווען אין א פערלעגענהייט, זי איז נישט געווען אזוי ראפינירט, אז זי זאל זיך קענען ארויסדרעהען פון דעם מאן, פון וועמענס אויגען זי איז גלייך אדורכגענומען געווארען.

— אבער, מיין הער, איך ערקלער אייך, דאס איז אוממעגליך, אז מיר זאלען איצט איבערנעהמען א פראצעס געגען יאקוב גרינפעלד.

— פארוואס נעהמט איהר איבער אנדערע פרא־צעסען געגען איהם?

— מיר האבען אנגענומען, אבער איצט איז דאס אוממעגליך, ביי מיין בעסטען ווילען, מיין הער איז דאס אויסגעשלאסען.

— פערשטעהט זיך, אז איך קען אייך דערצו נישט צווינגען, דאך וואלט מיר געווען אינטע־רעסאנט צו וויסען די סיבה דערפון, ווייל אויב ס'זאל זיך טאקע ארויסשטעלען, אז מ'קען נ שט ארויסטרעטען געגען גרינפעלד'ן, בין איך אינגאנ־צען רואיגירט.

— איך בעדויער אייך זעהר, איך וועל אפילו נישט פרובען אייך צו פרעגען וועגען וואס ס'האנ־דעלט זיך, אבער ווי יאוונאנגנעהם עס זאל מיר נישט זיין, מוז איך אייך פערזיכערען, אז געגען יאקוב גרינפעלד וועט איהר מעהר נישט קענען ארויס־טרעטען

— וואס איז, אפשר איז ער מעהר נישט אין לאנד

— אין האב אייך דאס נישט געזאגט

— אפשר איז ער געשטארבען

מרים האט איהם אנגעקוקט:

— איך האב אייך אויך דאס נישט געזאגט

— ניין, איהר האט מיר דאס נישט געזאגט אבער איך האב א גרונד אזוי אייך צו פרעגען, זשארזש איז איצט שוין געווען איבערצייגט, אז דזשימי לעבט נישט מעהר, ער האט נאר געדארפט ארויסבעקומען, וואו און ווי אזוי ער איז גע־שטארבען, אדער אפשר גאר אפגערוימט געווארען פון דער וועלט. מרים ווידער האט געדענקט דעם אנ־זאג פון איהר שעף, אז זי טאר קיינעם נישט קיין איינציג ווארט דערצעהלען פון דעם וואס זי הייסט וועגען יאקוב גרינפעלד.

(פארטזעצונג קו)

הויי-יאָהריגע פסח-פּעריעס פון די שולען

(אג) דאָס לאָדזער שול-קוראַטאָריום האָט דערהאַלטען א פאַראָרדנונג וועגען די חיי-יאָהריגע פסח-פּעריעס.

די פסח-פּעריעס וועלען זיך אָנהויבען ד. 23-טען מערץ און וועלען דויערען ביז'ן 2-טען אפּריל.

א חודש טורמע פאר אראָפּרייסען א זיגעל פון מאגיסטראט

פאר אַ-אָפּרייסען דעם זיגעל פון אינדוסטריע-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראט, איז דער בעקערײ-בעזיצער פרידריך וועגנער (רייטער גאס 23) פאַר-משפּט געוואָרען צו אַ ה'דש תּפיסה.

גרויסע פאבריקס-שרפה
שאָדען בעטרעפט 15000 זל.

(א) אין לאָרענץ און האוקס פאַבריק (אַנגאַ 25) איז נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה. די שרפה איז אויסגעבראָכען אין דער רייסערײ, פון וואָס ס'האָט זיך אָנגעצינדען די לייכטע שטאָפען.

צוליב די פעטע ברען-שטאָפען, וואָס האָבען זיך געפונען אין דער פאַבריק, האָט די שרפה אָנגענומען אַ דראָהענדען כאראקטער און בעדראָהט די גרויסע פאַבריק-בנינים.

נאָך אַ שעה'דיגער רעטונגס-אַקציע, איז די פיערלעשער געלונגען די שרפה צו לאָקאַליזירען. דער שאָדען ווערט געשאַצט אויף 15000 זל.

שרפות

(א) אין דער בעקערײ פון אַנטאָני סאַליגסקי (מאַרישיגסקא 9) איז נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה. די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען נישט דערלאָזט, אַז די שרפה זאָל זיך אַריבער-טראָגען אויף די דערביי'איגע בנינים. דער היזק בע-טרעפט 5 טויזענד זל.

* * *

אויף פאַלאַצאָווא 6 איז אין דער וואוינונג פון טעאָדאָר ווירענבסקי אויסגעבראָכען אַ שרפה. די פייערלעשער האָבען די שרפה איינגעלאָשען.

אַנ'אויטאָבוס מיט 14 פּאסאזשירען אריינגעפאלען אין א גרובען
4 פּאסאזשירען פערוואונדעט געווארען

(א)) צווישען טורעק און דאבע'א, איז אַ קאַלישער אויטאָבוס, וואָס האָט געפיהרט 14 פּאַסאַזשירען אַריינגעפאַלען אין אַ ראָוו. 4 פּאַסאַזשירען זענען פערוואונדעט געוואָרען.

צוזאמענשטויס פון 2 אויטאס

(א) אויף פּעטריקאָווער 121 האָבען זיך נעכ-טען צוזאַמענגעשטויסען 2 אויטאָס. ביידע אויטאָס זענען בעשעדיגט געוואָרען.

פלוצלינג געשטארבען

(א) אויף שאַפּען-גאַס 4, איז פּלוצלונג בע-שטאָרבען די 30-יעהריגע ווערא־ניסא ריבאַרקע-וויטש. די סיבה פון טויט איז נישט בעוואוסט.

א „טעלעפאניסט" וואס ברעקט זיך נישט מיט א פרעמדער מארינארקא

(א) אין געשעפט פון „קאַזעל און שותף" (פּעט-ריקאָווער. 98) איז נעכטען אַריינגעקומען אַנ'עלע-גאַנט געקליידעטער יונגערמאַן, און געבעטען מ'זאָל איהם ערלויבען צו טעלעפאָנירען. ער האָט אַבער אין איין וועג מיטגענומען אַ מאַרינאַרקע, וואָס האָט געהאנגען נעבען טעלעפאָן-אַפּאַראַט.

פאָליציי זוכט דעם „טעלעפאָניסט".

אז מ'האט דעם קאפ אויף דער רעכטער זייט...
סוחר אויסגענומען א שאדען אויף 200 זלאָטעס

(א)) צום דיקטען-סוחר שמעון גלאזער (לאַ-געווניצקא 2) איז נעכטען אַריינגעקומען אַ יונגער-מאַן, פאַרשטעלענדיג אַ בעשטעטיגונג פון דער פויר-מע לעסלאו (באוואמיעסקא 6)), האָט ער געבעטען איהם אַרויסצוגעבען אויף לעסלאָוס רעכענונג אַ דיקט אין דער ווערט פון 200 זל.

גלאזערען איז דער בחור אויסגעקומען פער-דעכטיג, און האָט אַנטעלעפאָנירט צו לעסלאָוּן. דער בחור האָט דער'ווייל אָוועקגעוואָרפען די בע-שטעטיגונג און געאַנטלאָפען פּליטה.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, איז די בע-שטעטיגונג געווען אַ פאַלשע.

באנדיטען כאפּען... א זעקעל קארטאפעל
געשלאגען צווישען פויערים און די אנפאלער

(2) אויפ'ן פאביאניצער שאָסע איז זיך נעכ-טען געפאָהרען דער פויער קמיאטעק מיט אַ וואַ-גען קאַרטאָפעל. פלוצלינג איז אויפ'ן וואגען אַרויפ-געשפּרונגען אַ חברה-מאַן און אָראָפּגעכאַפּט אַ זאַק קאַרטאָפעל און אַנטלאָפען. דער פויער האָט איהם גענומען נאָכיאָגען, דאָ איז ער בעפאַלען געוואָרען פון נאָך עטליכע פערשוינען און איהם גענומען שלאָגען. דעם פויער צו הילף זענען געקומען אַנ-דערע פויערים, און די אָנפאלער זענען אַנטלאָפען.

ווא געהט שפּאצירען און דער מאן הייצט דעם אויוון מיט בענזין
איצט ליגט ער מיט שווערע בראַנד-וואונדען אין שפּיטאל

(2) עווא מיעגטקעוויטש (גערעצקאַ 23) איז אוועק אויפ'ן שפּאַציר, און דער מאַן באַלעסלאַוו האָט זיך גענומען איינהייצען דעם אויוון. ער האָט די קוילען בעגאָסען אנשטאט מיט נאַפט – מיט בענזין. פּלוצלינג האָט דאָס פלעשעל בענזין אויפ-געריסען, און דער געשיקטער מאַן האָט גענומען ברענען. נאָך אַ גליק, וואָס פּלוצלינג איז אָנגעקומען זיין ווייבעל עווא, און האָט אויף איהם געוואָרפען אַ דעק, און איינגעלאָשען די פלאַמען.

אַ שווער-אָפּגעבריהטער די הענד און קאָפּ, איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

קיין ארץ-ישראל

מאָנטאָג איז אַרויסגעפאָהרען פון וואַרשאַ קיין ארץ-ישראל אַ גרעסערע גרופּע עולים פון גאַנץ פּוילען.

מיט דעם דאָזיגען טראַנספּאָרט זענען אויך געפאָהרען 15 פּערזאָן פון לאָדז. (דערונטער 4 פאַמיליעס) וועלכע האָבען בעקומען אַרויספאָ-דערונגען פון קרובים אין ארץ-ישראל אָדער סער-טיפיקאַטען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע. אַלע רייזע פאָרמאַליטעטען (פּעסער, וויזעס, שיפס-קאַרטען א.אַ.וו.) פאַר די דערמאָנטע פּערזאָנען זענען ערלעדיגט געוואָרען דורך דעם היגען א"י-אמט.

היינט געהט אָפּ די שיף פון טריעסט און וועט אָנקומען קיין ארץ-ישראל מאָנטאָג דעם 29 ה. ח.

אין די ציגעל פאבריקען

(אג) ווי מען אינפאָרמירט אונז, וועט דער סעזאָן אין די לאָדזער ציגעלניעס זיך אָנהויבען דאָס היינטיגע יאָהר אַ סך פריהער ווי אין פער-גאַנגענעם יאָהר. שוין איצט האָט מען אין 13 ציגעלניעס פון לאָדזער קרייז אָנגעהויבען אויסצו-גראָבען דאָס ליים.

אין שייכות דערמיט האָבען די אַרבייטער-פעראיינען אונטערגענומען אַנ'אַקציע, אַז דער לאָדזער מאַגיסטראַט זאָל לאָזען אין בעטריב די שטאָטישע ציגעלניעס.

פערזאמלונג אין 2-טען קליינ-הענדלער פעראיין
(אלטשטאט 10)

אין לאָקאַל פון 2-טען קליינהענדלער פער-איין איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג וועגען הילף פאַר אָרימע מיטגלידער. די פערזאַמלונג עפענט פּרעזעס מענדל מינץ אין אַנוועזענהייט פון סעק-רעטאר פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ה' שפּירא. עס איז אַרומגערעדט געוואָרען פערשידענע ענינים ווי אויך וועגען די קוילען פערטיילונג, וואָס דער פעראיין האָט בעקומען פון דער ציוניס-טישער אָרגאַניזאַציע פאַר די אָרימע מיטגלידער פון פעראיין, ווי שאַכערס, מאַרק-שטייערס א. א.

גלייכצייטיג גיט איבער ה' שאַפּירא, אַז דער ציוניסטישער קאָמיטעט האָט געשאַפען אַ געוויסע סומע געלד פאַר דער הילפס-קאַסע ביים פעראיין.

די גאַנצע פערזאַמלונג דריקט אויס אַ דאַנק דעם ציוניסטישען קאָמיטעט פאַר זיין איבערגעבענ-היים לטובת דעם קליינהענדלער פעראיין, אַלט-שטאט 10.

מעלדונג
פון דער האַנדווערקער צענטראלע (ושעלאָנע 10אַ)

אינטערן פאָרזיץ פון ראַטמאַן אדוו. ווייצמאַן איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די האַנדווערקער צענטראַלע (ושעלאָנע 10אַ) דער הויפּט-פּונקט פון סדר-היום איז געווען רעאָרגאַני-זאַציע און ווידער אויפלעבונג פון דער צענטראַלע. נאָך אַ געהעריגע דיסקוסיע אין וועלכע ס'האָבען אָנטייל גענומען פאָרשטעהער פון פערשידענע צעכען ווי בעקער, וועבער, טישלער, שניידער, שוסטער, דאַמען מאַגאַזין-שניידער, בלעכער, שאַכ-טעל-מאַכער און א. א. איז אויסגעקליבען געוואָ-רען פאָלגענדיגע פערוואַלטונג: פאָרזיצער ראַטמאַן אדוו. ווייצמאַן, וויצע א. געלאַסען און ש. טאַרקע. עהרען-סעקרעטאַר, מ. הערשקאָוויטש, קאַסיר ה. לעווקאָוויטש, בנימין שקלאַרוש, ראַטמאַ כארי, מענדל קופּערמינץ, י. גרינשפּאַן, יוזעפּאָוויטש, פישער, לאַנדוי, געלבאַרד, לעסקי, סענדעראָוויטש, כאַרמאַק, וואָרגאַשט, בוימאַן.

מארגען פייערליכע פרעמיערע
פון „מסעות בנימין השלישי" אין הזמיר

מאָרגען פרייטאָג ד. 26 9 אין אָווענד קומט פאַר אין „הזמיר" די פּרעמיערע פון מענדעלע מוכר ספרים'ס „מסעות בנימין השלישי" ביי דער יודישער „טעאַטער סטודיע".

יעדע נייע אויפפיהרונג ביי דער יודישע טעאַטער סטודיע איז גלייכצייטיג א יום טוב אין דער טעאַטער-וועלט. דעריבער מאַכט גרייט זיך די ליטעראַרישע טעאַטער משפּחה צו דער פייערליכע פּרעמיערע.

ווען מען נעמט נאָך אין אַכט דאָס די קינסטלערישע לייטונג געפינט זיך אין אזעלכע גענייטע הענד ווי אידעם – רעזשי יצחק בּרוינער מיט זיינע פּרעכטיגע דעקאָראַציעס, וואָס שפּרוד-לען מיט הומאָר או דור ביינגעלמאַנס נגונים, וואָס דער גאַנצער עולם זינגט איז גאָרנישט קיין וואונ-דער דאָס די פּרעמיערע האָט אין שטאָט אזא פּעראינטערעסירונג. צו דער פּרעמיערע קומען ספּעציעל געסט פון וואַרשאַ.

פון קינא „בייקא"

אין קינא-טעאַטער „בייקא" ווערט איצט דעמ-מאָנסטרירט מיט גרויסען ערפאָלג די ריהרענדע מלחמה-דראַמע א. ג. „אויפ'ן מערב-פראָנט איז נישט קיין נייעס". דער דאָזיגער פילם, וועלכער שילדערט אין אַ קליין דייטש שטעטעל אין יאָהר 1915, ווען די אייראָפּעאישע קריג איז געווען אין פולען ברען און ווען די גאַנצע בעפעלקערונג זע-נען אַוועק אויפ'ן פראָנט, אַלט און יונג, און ווי אויך שילער פון די גימנאַזיומס האָבען זיך ייוועגע-שטעלט אַלס פריי'ווילליגע אין מיליטער, בכדי צו פערטיידיגען זייער פאָטערלאַנד.

דער דאָזיגער פילם, וועלכער פערמאָגט זעהר ריהרענדע מלחמה-סצענעס און ווי אויך דער קריג צווישען דייטשלאַנד און פראַנקרייך לאָזט איבער אויף די בעזוכער אַ זעהר שטאַרקען איינדרוק.

אין דאָזיגען פילם קרעאירען די בעריהמטע פילם-אַרטיסטען לאויס וואלהיים, לאויס אגנעס, יאָהן וואָראג א. א. די מוזיקאַלישע אילוסטראַציע, וועלכע איז ספּעציעל צוגעפּאַסט צום אינהאַלט פון בילד, אונטער דער לייטונג פון בעריהמטער אַרזער מו-זיקער ה' מ. לידויער.

מלאַנג-קינא-טעאַטער
APOLLO
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפּעלטער פּראגראם!
— I —
די קאָנקורענצלאָזע קעניגען פון הומאָר
LAUREL i HARDY
אין דער גרויסער באָמבע פון געלעכטער
און פרעהליכקייט א. ז.
„10 מינוט שרעק"
— II —
„יאנקא מוזיקאנט"
דראַמע געשאַפען אויפ'ן גרונד פון דער נאָוועלע פון H. Sienkiewicz מיט
Witold Conti, Marja Malicka
K. Krukowski, A. Dymsza
אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג—12 א זייגער בייטאָג.
נעכסטער פּראָגר.: 10 פון פּאַוויאַק

א גרויסער ראוט לטובת די באראכאוו-שולען

דעם שבת שוין קומט פאָר אין די זאַלען פון דייטשען האַנדעלס-אָנגעשטעלטען - פעראיין (אַל. קאָשטשושקי 21) דער גרויסער ראָוט, וועלכער האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע פעראינטערעסירונג אַ דאַנק דעם רייכען פּראָגראַם און די פרייליכע אַט-ראַקציעס. וועלכע וועלען זיין אויף דעם באַל.

אַ חוץ די טענץ, צו וועלכע ס'וועלען צו-שפּילען צוויי ערשטקלאַסיגע דזשאַז-אָרקעסטערן וועט אויפגעפיהרט ווערען אַ פרייליכע רעוויע, אונ-טערן נאָמען „לאָמיר אַלע אינאיינעם, אינאיינעם", אין וועלכער ס'נעהמען אַנטייל די בעליבטע „אררט"-אַרטיסטען דזשיגאַן, פולאָווער און גאָלדשטיין, און 4 ספּעציעל אָנגאַזשירטע גירלס.

דער ראָוט ווערט איינגעאָרדענט דורך דער קרייז פריינד פון די באַראָכאָוו-שולען. ס'איז דע-ריבער זיכער, אַז דער באַל וועט האָבען דעם גע-העריגען דערפאָלג.

ראדיא-פּראגראם
דאנערשטאג, דעם 25 פעברואר 1932

11.45 פּיעסע איבערזיכט, 11,58 צייטסיג-נאַל, 12.10 גראַמאָפאָן, 12,35 קאָנצערט, 3,45 קאָמיוניקאַט פאַר פישער און שיפער, 3,50 פּראָ-גראַם פאַר עלטערע קינדער, 4.20 לעקציע פראַנ-צויזיש, 4.40 גראַמאָפאָן, 5,20 פאָרלעזונג, 5,35 קאַמעראַל-קאָנצערט, 6,50 פערשידענעס, 7,15 פּאָסט קעסטעל, 7,30 רעפערטואַ-, 7,45 ראַדיא פּרעסע, 8,00 פעליעטאָן, 8,15 לייכטע מוזיק, 9,45 פעליעטאָן, 10.00 נעזאַנג, 10.30 קאָמוני-קאַטען, 10,40 טאַנץ-מוזיק.

צײַטשאַק
פּיעטרקאָווער 104
פאַר גראַפישע אנשטאלטען דרוקערייען און פערלאַגען עמפעהלט
די איינציגע אידישע צינקאָגראפיע אין לאָדז
„גענלאַקס"
טעל.: 24-241

Dr. Różaner
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט פון הויט און ווענערישע קראַנק-הייטען, מענער-שוואַכע און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9. טעלעפאָן 128-96
נעמט אָן פון 8–10; 4–8 אָוונד.
זונטאָג פון 9 ביז 10 פריה.

Palma-Patent
— די —
בעוואוסטע פעלד-בעטען
„Palma-Patent"
וואָס זענען אַלעמען בעקאַנט מיט זייער פּראַקטישקייט און דויערהאַפטיגקייט
מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר
ווי אויך לעזשאַקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך
מאטראצען געבעטע, שאַטקאָווע, קאַנאַדיסקע קאָזעטקעס, טאַפּטשאַנעס
בעקומט מען נור אין דער בעקאַנטער פאַבריק
לאָדז, פּוילנאָצנאַ 24, טעל. 85-131
הורט דעטייל

קלעפּסידרעס
צו זעהר ביליגע פּרייזען
בעהמט אז די דרוקערײ פון
„ניי'עם פאלקסבלאט"
די קלעפּסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און פונאַנדערגעקלעבט איבער דער שטאָט.

Dr. med.
H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43) טעל. 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8 – 10, 12 2 און 5 – 8, זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע זאל

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134-72
נעהמט אן פון ½2 – 4 און פון 7 – 8 אוועגד

Dr. med.
Haltrecht
ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
נעהמט א' פון 8–9.30 פריה, פון 12.30–1.30 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוו"נד, זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע פרייזען.
דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

DR. MED. J. LUBICZ
כירורג - ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימינגען פון די פלייצעס און גלידער
איינציגע פראקטיק פון זיסטעמאטישע ארטאפעדישע אפעראציעס אויף פלאטפוסן, קינסטליכע גלידער אג' פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פארלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס ... סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט דער בראנד און שטערבליך. ספעציעל ... מיט מיינע בעהאנדלונג ... בלוט-פליסן ... פאר פערקרימטע פוס און פלאטס-פוס ספעציעל אייגלאכען אין די שיך. קינסטליכע גלידער פיס און הענט, גלידער צוקעסטען פאר די גרעסטע קראנקע אדרעו. עמפפאנגס-צייט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערציהונג פון די קראנקע ... פראפ. ד"ר בעראנטש, פראפ. דר. י. מארישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
נייס א סך יאהרען האב איך געליטען אויף ברוך און אלע ברוך-באנדאזשן זענען נישט געווען צו אינצוהאלטען. כ'בין געווען פערצווייפעלט. הײנט, א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה' ד"ר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, איז דער ברוך נישט נור געקומען ... דעם דרוק דערמיט אוים מיין הערץ ליבסטען דאנק.
ל. סאלמאנאוויטש. אלעקסאנדראווסקא 29.

הויז-בעזיצער! מיטגלידער פון לאדזער קרעדיט-פעראיין
ווילט איהר, אז יודישע הייזער זאלען נישט ארויסגעשטעלט ווערען מאסענווייז אויף ליציטאציעס?
ווילט איהר, אז די לאדזער פאנד-בריף זאלען נישט שטעהן נידריגער אין קורס, ווי די ווארשאווער?
ווילט איהר, אז דאס צאהלען די ראטען אין לאדזער קרעדיט-פעראיין זאל ווערען צוגעפאסט צו די אינדיווידועלע פעהיגקייטען פון יעדען מיטגליד?
ווילט איהר, אז אין לאדזער קרעדיט פעראיין זאלען געוועהלט ווערען אזעלכע פארשטעהער, וואס זאלען שיצען אייער רעכט און פערמעגען אין קר.פאריין?
ווילט איהר, אז די הויז-בעזיצער-באנק זאל מיט דער שטיצע פון קרעדיט פעראיין קענען אין א נאך פיל גרעסערער מאס אייך בעזארגען מיט א ביליגען קרעדיט?
דאן מוזט איהר אייך גלייך פערזעהן מיט שטים-רעכט דורך ארויסנעהמען אייער איינטריטס-קארטע צו דער
גענעראל-פערזאמלונג
פון לאדזער קרעדיט-פעראיין, וואס קומט פאר מיטוואך, דעם 2-טען מערץ, 4 נאכמ. אין לאקאל פון קרעדיט-פעראיין, פאמארסקא 21.
איינטריטס-קארטען ווערען ארויסגעגעבען טעגליך פון 9 פריה ביז 2 נאכמ. פון היינט ביז דעם 2-טען מערץ. די קארטען ווערען ארויסגעגעבען אין לאקאל פון קרעדיט פעראיין.
יעדע יודישע שטים איז היי-יאהר וויכטיג. יעדע יודישע שטים קען דעצידירען! די אנוועזענהייט פון יעדען יודישען הויז-בעזיצער אויף דער גענעראל-פערזאמלונג איז א נויטווענדיגקייט, מחמת ס'וועלען דארט בעהאנדעלט און אפגעשטימט ווערען פראגען, וואס זענען נוגע דעם קיום און די לעבענס אינטערעסען פון הויז-בעזיצערשטאנד.
קאמיטעט פאר אלע אנגעלעגענהייטען פון לאדזער קרעדיט-פעראיין ביים צענטר. הויז-בעזיצער-פעראיין אין לאדז, פיעטריקאווער 46.
1173

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע
פון מאגיסטער
ב. שאץ
פיעטריקאווער 37
פראנט, 2 שטאק.
אנאליזען פון קאל, אורין לייכעך און אנד.
מעסיגע פרייזען.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHETA
26 זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
דאס גרעסטע פילם-קונסט-ווערק פון סעזאן!
א פילם אין נאטורעלע פארבען א. ג.:
דער זינגער פון די בערג
דראמע פון רוסישע לעבען ... אין דער הויפטראל
Lawrence Tibet
נעקסטער פראגראם:
„ווען די ליבע ערוואכט"
דער זאל איז גוט בעהייצט.
אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

„SANATO"
כירורגיש-וועבנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועבנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייזלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאאכוו
כירורגישע אפטיילונגען ד"ר מעד. מ. קאנטאר.

רעכער
אויף דער מאשין ווערען אויסגעניים שרודמיעסקא 8.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען
ביי קערש, סטווארטאווא 15

Dr. med
M. Lerner
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעמט אן פון 3 – 5 נאכמ. 181

אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
שלאסעריי-ארבייטען
מאשינען-טיילען
פיהרט אוים ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13
(רוג זאכאדניא)

יעדער איינציגער
מעבעל
האט זיך איבערצייגט, אז פאר דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
– – טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונד. – – פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –
וויזיט 3 זל.

Dr. med. STUPEL
Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego
האט בעניימט די אויפנאהמען אין רענטגענאלאגיע אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12–6 נאכמ. זונטאג פון 12 – 2 מיטאג.
אין ווענערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקאלנא) טעל. 118-28 פון 7–9 אוונד, זונטאג פון 4–6 נאכמ.

הליינע אנאנסען
פרייז פון אן'אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

קוואליפיצירטע האנד-נייהערינס און רעפע-זירקעס צו סוועטערס ווערען געזוכט ביי ווייגטרויב פאמארסקא 8. 1176

פערשידענעס
איך קויף געניצטע גראמאפאן-פליטען, אין פאפיר-געוועלב זשעלאנא 47, בארנשטיין.

איך טויש אוים אויסגעבריענטע זשארובקעס אויף נייע געגען א קליינעם צוצאהלען, אין פאפיר-געוועלב זשעלאנא 47, בארנשטיין.

ווינדיקאציעס פון חובות און פראטעסטירטע וועקסלען זאווי עקזעקוציע-קלאוזולעס אויפ'ן גאנצען געביט פון דער פוילישער רעפובליק אמשנעלסטען און אמטאלירסטען ערלעדיגט אלעס Biuro Zleceń „Alfa" פיעטריקאווער 79, אל. קאש-טשושקי 22 טעל. 217,16 ביי בעדייטענדע טראנזאקציעס בעלעגט גאראנטיעס. 1179

לאקאלען
צו פערדינגען פון זאפארט 1 צימער קאנסטאנטינער 58, ערפארען ביים הויז-וועכטער. 1121
א שטוב און קוך אוועקצוגעבען זאוואדזקא 10 וו. 22. 1122
פון זאפארט צו פערמיטען א שטוב מיט א קוך און בעקוועמליכקייטען. צו ערפאהרען, מינץ פאמארסקא 40. 1182
צו פערמיטען א צימער אויפ'ן 4-טען שטאק פראנט מיט בעקוועמליכקייטען און עלעקטריע שרודמיעסקא 78 וו. 31 ביי ארבאר. 1177

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
11-טען ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12–2 און פון 5–7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 – 11

Dr. med.
REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 5–8 אוונט.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 בייטאג.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוונד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6–50 א חודש אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט–18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט–24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט–40 . . . . 60– 4
נאכ'ן טעקסט–12 . . . . 18– 8
פאר א מילימעטער-שורה: ... 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען–10 גר. א װארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaelmacz
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.